PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto VI - Štev. 156 (1844) — Poštnina plačana v gotovini. Spedizione in abbon. post. 1. gr. — TRST, sreda 4. julija 1951 — Cena 20 lir

RIDGWAY PRISTAL NA RAZGOVORE ki naj se začnejo 10. t. m. v Kesongu

Predlaga, naj bi se jutri začeli pripravljalni razgovori - Sestanek predstavnikov sedemnajst držav - Izjave Gladwina Jebba - Južnokorejski pogoji za premirje - Komentarji tiska

TOKIO, 3. — General Ridgway je sprejel predlog severnokorejskega in kitajskega vojaškega poveljnika in predlagal začetek predhodnih razgovorov 5. julija v Kesongu.

Besedilo odgovora je sledeče: Prejel sem vaš odgovor na svojo poslanico od 30. junija. Pripravljen sem poslati svojega predstavnika, ki naj se sestane z vašimi predstavniki v Kesongu 10. julija ali pa še prej, če bodo vaši predstavniki končali priprave še pred tem dnem. Čim več časa bo poteklo, preden pride do sestanka in sporazuma, tem bolj se bodo boji zavlekli in povečale izgube. Zato da bo mogoče uspešno pripraviti številne podrobnosti za prvi sestanek, predlagam, naj se trije od mojih zveznih častnikov sestanejo z enakim številom vaših častnikov v Kesongu 5. julija ali po možnosti še prej.

Združeno poveljstvo sil Združenih narodov na Korej je danes poslalo glavnemu tajniku OZN uradno poslalo besedilo odgovora severnokorejskega in kitajskega vojaškega poveljnika na prvo poslanico generala Ridgwaya in besedilo druge poslanice, s katero je Ridgway včeraj sporočil, da sprejema nasprotnikov predlog.

Danes so se v Washingtonu sestali predstavniki 17 držav, katerih čete se borijo na Koreji. Po sestanku so izdali kratko poročilo, ki pravi, da so predstavniki govorili o vojaškem položaju in o dogodkih v zvezi z morebitno ustavitvijo ognja na Koreji. Navzoč je bil prvikrat tudi poslanik Južne Koreje.

Iz Pusana javljajo, da je tudi južnokorejska vlada, ki je do sedaj nasprotovala pogajanjem za ustavitev ognja, sklenila, da se bo udeležila konference za premirje. S tem v zvezi so južnokorejske liberalne in protikomunistične parlamentarne skupine pripravile seznam s sledečimi predlogi:

1. Takojšnje prenehanje sovražnosti ne glede na vojaške in strateške prednosti; 2. Ustanovitev odbora za mir, ki naj ga sestavljajo delegati azijskih ali sosednjih, držav, katerim se bodo pridružili drugi delegati, ki jih bodo pozneje sporazumno imenovali. Naloga tega odbora bi bila omogočiti združitev Koreje in vzpostavitev njene neodvisnosti; 3. Ustanovitev skupine svetovalcev, ki naj jo sestavlja 13 Korejcev «ki so na dobrem glasu», ki niso nikoli služili v nobenem od sedanjih korejskih režimov (t. j. ne pod Singman Rheejem ne pod severnokorejskim), in ki niso bili japonski kolaboracionisti, zato da svetujejo omenjenemu odboru za mir; 4. Takojšnja ustanovitev krajevnih vlad na podlagi volitev, ki bi jih izvedli pod nadzorstvom odbora za mir; te vlade bi predvzele upravne in policijske posle; 5. Umik tujih čet in demobilizacija vseh korejskih čet, ki naj se izvede pod nadzorstvom odbora za mir, zato da se ustvari ozračje, ki naj omogoči splošne volitve; 6. Ustanovitev osrednje vlade za vso Korejo po splošnih volitvah; 7. Jamstvo za nevtralnost s strani članov Združenih narodov in Kitajske ter jamstvo za neodvisnost; 8. Gospodarska obnova Koreje, ki naj se začne takoj in ki naj se zaključi v treh letih pod okriljem Združenih narodov.

V zvezi s pripravami za razgovore je tudi že vse pripravljeno za popravilo zadnjih 16 kilometrov železnice, ki iz Seula vodi v Kesong. Po tej progi bo pripeljal v Kesong «vlak premirja» zavezniško delegacijo. Med tem se glavni stan generala Van Fleeta pripravlja na razgovore, ki bi lahko trajali zelo dolgo. Po podpisu sporazuma o ustavitvi ognja, se bodo začela poganjanja za premirje, ki bi po mnenju opazovalcev temeljilo na sledečih pogojih: 1. Ustanovitev vmesnega področja, širokega 30 kilometrov na obeh straneh 38. vzporednika, zato da se prepreči vsak stik nasprotnih sil; 2. obveza obeh strani, da ne bosta poslali novih ojačenj v bližino tega področja; 3. ustanovitev opazovalnih skupin OZN, ki naj nadzorujejo izvajanje določb premirja; 4. določitev števila severnokorejske in južnokorejske policije; 5. prepoved bojujočim se strankam, da pustijo zaloge vojnega materiala, ki bi lahko služile za ustanovitev novih oboroženih sil; 6. izmenjava ujetnikov. Šele po sklenitvi podobnega sporazuma, bo mogoče izvesti umik tujih čet s Koreje.

Britanski delegat pri Združenih narodih sir Gladwin Jebb je v razgovoru z novinarji pri OZN izjavil, da je potrebna tudi politična ureditev korejskega vprašanja. Po njegovem mnenju bi o tej ureditvi lahko razpravljali v Varnostnem svetu ali pa tudi v glavni skupščini OZN. Po njegovem pa je bolje, da glavna skupščina pooblasti svojega predstavnika, ali pa naj o tem vprašanju razpravlja komisija za Korejo. Na koncu je še izjavil, da je stališče Velike Britanije v odnosih z LR Kitajsko nespremenjeno.

Angleški listi danes malo komentirajo položaj na Koreji. «Times» je mnenja, da bodo pogajanja s Kitajci zelo težka. List ne izključuje, da Kitajci postavijo med pogajanji nesprejemljive pogoje, in pravi, da so Kitajci do sedaj zelo dobro vodili psihološko vojno. Rusija je predlagala prenehanje sovražnosti, Kitajci pa tega niso predlagali; to je predlagal Ridgway. Prezgodaj je še govoriti, ali premirje na Koreji povečuje možnosti konference štirih, pravi dalje list. Mogoče je, da bo Sovjetska zveza znova skušala od zahodnih držav doseči to, kar so te odklonile v Parizu: Vključitev atlantskega pakta v dnevni red konference štirih.

Pariški tisk pa posveča prvo stran v glavnem vestem o Koreji. V pričakovanju Ridgwayevega odgovora piše «Populaire», da je sedaj važno, da se pogajanja začnejo pod pogoji, ki jih je navedel Malik, t. j. za takojšnjo ustavitev ognja. «Franc Tireur» pa se sprašuje, ali ne bi mogla Francija izkoristiti bližnje premirje na Koreji in skušati doseči mir tudi v Indokini. List pravi dalje, da je v Indokini premirje odvisno od Francije in Vietminha in da se mora Francija obrniti na OZN, ki naj ukaže prenehanje sovražnosti. «Liberation» se tudi sprašuje čemu se Francija ne pogaja s Hočiminhom, ker da se pač mora pogajati s tistimi, proti katerim se bori.

«Combat» pa nakazuje možnost, da bi Kitajci zavlačevali pogajanja, tako da bi sovražnosti nadaljevali. «Figaro» pa objavlja članek bivšega francoskega poslanika v Moskvi generala Catrouxa, ki pravi med drugim, da je za Moskvo nemško vprašanje temeljno vprašanje in da je bodoča sovjetska ekspanzija odvisna od Nemčije. Zaradi tega da je usoda Nemčije postala predmet in vzrok hudega spora, ki deli svet. Prav zaradi tega imajo vsi koraki in vse spletke Kremlja v Evropi, Aziji in Srednjem vzhodu edini smoter: vključitev Nemčije v svoj sistem.

MORRISON IN GIFFORD sta razpravljala o iranski nafti

V Londonu priznavajo, da ameriška posredovanja zaenkrat niso uspela - Bonnska vlada proti odhodu nemških strokovnjakov v Abadan - V Aghadjariju so prenehali črpati nafto - Demonstracije delavcev v Ispahanu, ki zahtevajo izplačilo zaostalih mezd

PARIZ, 3. — V perzijski prestolnici ni bilo danes posebnih dogodkov. Predstavniki trgovskih zvez so zahtevali od notranjega ministra, naj jim da dovoljenje za odkritje spomenika Mossadeghu. Ce ga bodo dobili, se bo dogodilo prvič v Perziji po 600 letih, da bi postavili kakšnemu ministrskemu predsedniku spomenik. Med drugim se je izvedelo, da je perzijski državni tožilec pripravljen poklicati pred sodišče ravnatelja «Anglo-Iranian« v Teheranu, Soddona zaradi obtežilnih dokumentov, ki so jih pri njem našli. Policija je danes popoldne v uradih družbe zaplenila več zabojev novih dokumentov. Obenem se je tudi izvedelo, da je danes perzijski šah Reza Pahlevi odšel na romanje z letalom v sveto mesto, Kun, oddaljeno 175 km od prestolnice. V kratkem ga bodo namreč operirali ameriški zdravniki.

Medtem pa se trudi ameriška diplomacija, da bi našla izhod za obe stranki iz sedanjega težkega položaja v sedanjem sporu. Poslanik ZDA v Londonu Gifford je dobil danes ponoči od svojega kolega v Teheranu, Gradyja sporočilo o njegovih vtisih med včerajšnjim razgovorom z Mossadeghom. Zato je Gifford zaprosil danes zjutraj za sprejem pri zunanjem ministru Morrisonu.

O tem, kaj sta govorila med seboj, je več verzij. Nekateri menijo, da je Gifford sporočil Morrisonu mnenje Gradyja, da bi bilo treba skleniti nekakšen «sporazum o premirju» med Anglijo in Iranom, s katerim bi se obe sporni stranki obvezali, da ne bosta v dveh mesecih «podvzeli nobene dokončne in nepopravljive odločitve». London in Teheran bi nato nadaljevala razgovore o kompromisni rešitvi spora.

Druga verzija o tem razgovoru pa pravi, da sta se Gifford in Morrison razgovarjala o vprašanju potrdil, ki jih morajo podpisovati angleški poveljniki ladij ob prevzemu nafte. Iskala naj bi novo obliko teh potrdil.

Glede sedanjih posredovanj ameriških diplomatov so v londonskih krogih mnenja, da ta «de facto» niso prinesla še nobenih uspehov. V angleški prestolnici krožijo zelo naprotujoče si vesti o sedanjih namenih «Anglo-Iranian». Zlasti kar se tiče evakuacije angleških strokovnjakov iz Abadana. Nekateri so prepričani, da je včeraj ministrski svet, ob prisotnosti Erica Drakeja, zaenkrat opustil misel na umaknitev angleških državljanov iz petrolejskega področja — razen seveda, če bi perzijska vlada podvzela ukrepe, po katerih ne bi mogli Angleži ostati v Abadanu. Dopisnik AFP je od predstavnikov angleške družbe v Londonu glede tega vprašanja dobil odgovor, da niso sklenili še ničesar dokončnega. «Položaj se razvija iz dneva v dan in ni pametno govoriti o ukrepih, ki bi jih podvzeli v bližnjih dnevih».

V Abadanu so se danes tudi indijski in pakistanski uslužbenci odločili, da ne bodo delali za iransko državno družbo. Kakor poročajo iz Nemčije, se je več zahodnonemških strokovnjakov javilo, da bi šli na delo v Perzijo. O tem vprašanju je danes govoril iranski konzul v Hamburgu Hussein Meftah. Dejal je, da gredo nemški državljani na delo, kamor hočejo. Vse pa kaže, da bonnska vlada ni istega prepričanja. Njen predstavnik je namreč danes izjavil novinarjem, da ima vlada v Bonnu za popolnoma «nezaželeno» namestitev nemških petrolejskih strokovnjakov pri iranski državni petrolejski družbi. To iz «političnih vzrokov». Medtem ko je včeraj vse kazalo, da je predstavnik italijanskega AGIPA že popolnoma pogorel v Teheranu s svojimi nasveti iranski vladi, ki so bili zelo podobni angleškim, se je danes izvedelo, da je grof Carafa odpotoval v Abadan ob spremstvu Kazema Hassibija. Poročilo agencije AFP javlja, da si bo ogledal tamkajšnje naprave in svetoval Iranu, kakšno pomoč bi mu dala danes, pri rešitvi petrolejskega vprašanja, lahko Italija.

Danes je poslal Mossadegh v Abadan senatorja Daftarija in poslanca Arladana, predstavnika mešane komisije vlade in parlamenta za nacionalizacijo. Proučila bosta vprašanje bližnjega zastoja v tamkajšnjih čistilnicah.

Abadanske čistilnice bodo morali namreč zapreti po približno 18 dneh. To glede na to, koliko surove nafte bodo očistili med tem časom in z njo napolnili že skoraj polne hrame. Zaradi tega so danes že prenehali črpati nafto v Aghadjariju, severno od Abadana. Ta naftina polja so sedaj pod iransko upravo.

Danes so bile v Isfahanu v Južni Perziji velike demonstracije delavcev iz tamkajšnjih 8 tekstilnih tovarn, ki so jih že pred časom zaprli. Delavci so vdrli v skladišča, kjer so bili izgotovljeni izdelki in niso hoteli izprazniti prostorov. Zahtevali so, naj jim prej plačajo, kar so jim dolžni na plačah.

Policija je razgnala delavce s plinskimi bombami.

Zaupnica demokristjanskemu vodstvu

RIM, 3. — Državni svet demokristjanske stranke je danes končno zaključil svoje delo, ki se je zavleklo, več kakor je bilo predvideno, zaradi živahne debate, ki se je razvila in med katero so predstavniki tako imenovane levice v stranki ostro kritizirali gospodarsko, finančno in zunanjo politiko vlade. Tako je n. pr. Dossetti ostro kritiziral delo vlade na gospodarskem in socialnem področju. Zahteval je takojšnje spremembe v vladi z nadomestitvijo Pelle in Sforze. Zahteval je tudi, naj se liberalci in socialni demokrati povabijo v vlado; če pa bi odklonili, naj demokristjani sestavijo vlado sami. Prav tako je vlado kritiziral Gronchi.

Danes pa je De Gasperi v svojem zaključnem govoru ponovno pozval na enotnost v stranki. Govoril je o težkočah, ki jih vlada ima v sedanjem trenutku, ter je poudaril, da je izključen vsak senzacionalen ukrep, ki ga nekateri želijo. Nato je De Gasperi tudi izjavil, da bo skupno s političnim tajnikom čimprej ugotovil, «ali in do kakšne mere je mogoče računati na združitev vseh demokratičnih sil in ali je ta združitev verjetna v bližnji bodočnosti». Odgovarjal je nato na posamezne kritike in poudaril, da je splošna direktiva vladne gospodarske politike, preprečiti inflacijo.

Glede zunanje politike je De Gasperi pozval državni svet, naj upošteva okoliščine ki so pogoj te politike tako glede na bodočnost (mirovna pogodba) kakor glede na sedanjost (vključitev v atlantski pakt), kakor tudi glede na naš gospodarski in geopolitični položaj v mednarodnem okviru. Samo izboljšanje teh pogojev omogoča postopoma večji poudarek naše pobude na mednarodnem področju», je dejal dalje De Gasperi.

Ob zaključku dela je demokristjanski državni svet pozval vodstvo stranke, naj umakne svojo ostavko. Ker je vodstvo s tem dobilo zaupnico, je ostavko umaknilo. Nato so izglasovali resolucijo, ki pravi, da je «največja nevarnost za italijansko politično življenje grožnja, da bi se boljševizem polastil oblasti». Dalje pravi resolucija, da je usoden za italijansko politično življenje ter škodljiv za mednarodno sodelovanje vsak poizkus obnovitve fašistične doktrine in sistema.

Svet potrjuje svoj pristanek na atlantsko zavezništvo in politiko in daje De Gasperju nalogo, naj po posvetovanju z demokristjanskimi parlamentarnimi skupinami in z demokratičnimi strankami izvede njegove direktive.

Na sedežu liberalne stranke pa so se danes nadaljevali razgovori o programski izjavi, ki naj služi za združitev raznih sil, ki so še izven uradne liberalne stranke. Razgovori se bodo nadaljevali v ponedeljek 9. julija.

V parlamentu so danes razpravljali o načrtu zakona za civilno obrambo v senatu pa o proračunu prometnega ministrstva.

Nove volitve v Grčiji

ATENE, 3. — Danes zvečer je grška vlada javila, da so po posvetovanjih kralja z voditelji političnih strank ugotovili, da je edina rešitev sedanjega položaja razpis novih volitev. Nova Venizolosova vlada bo predložila parlamentu novi volilni zakon, namesto starega po proporcionalnem sistemu. Nato bo vlada podala ostavko.

V jugoslovanskem paviljonu *na letošnjem tržaškem velesejmu*

V novozgrajeni palači narodov je po splošnem mnenju na letošnjem tržaškem mednarodnem velesejmu najlepši jugoslovanski paviljon, katerega del vidimo na gornji sliki. Te dni je obiskal velesejem polk. Miloš Stamatovič, komandant VUJA jugoslovanske cone STO s šefom Gospodarske delegacije FLRJ v Trstu J. Zemljakom, danes pa obišče velesejem skupina desetih univerzitetnih profesorjev pravne fakultete ljubljanske univerze.

„LJUBLJANSKI DNEVNIK"

Je naslov novega slovenskega dnevnika, katerega prva številka je izšla 2. t. m. popoldne v Ljubljani, medtem ko je dosedanji jutranji dnevnik «Ljudska pravica», glasilo Komunistične partije Slovenije, postal tednik. Lastnik novega lista je Osvobodilna fronta Slovenije, njegov odgovorni urednik pa tov. Ivan Sinkovec. Dnevnik se tiska v Ljubljani v tiskarni «Slovenskega Poročevalca»; mesečna naročnina znaša 120 din, cena posamezne številke pa 5 din.

V svojem uvodniku pod naslovom «Ob prvi številki» poudarja uredništvo veliko zanimanje in pripravljenost slovenskih čitateljev, da bi čim tesneje sodelovali pri ustvarjanju čim boljšega novega slovenskega dnevnika, za katerega so sami predlagali tudi ime. List piše v uvodniku nadalje, da je uredništvo prejelo številna pisma z željami in nasveti, ki se strinjajo v tem, naj bo novemu listu njegovo najmočnejše orožje resnica. «Naj bo kaka stvar še tako huda in trpka, naj bodo slabosti in napake še takšne, tudi pri vsem tem je treba biti dosleden, nikdar ne smemo iti mimo resnice. Odločno je treba pokazati na napake in slabosti — piše list — da jih bomo laže odstranili. Popolnoma jasno pa je treba pokazati tudi naš boj med novim in starim, treba je biti buden in odločen proti vsakršnim poskusom, da bi se zopet vrnilo staro».

List bo po željah in nasvetih čitateljev prikazoval iz dneva v dan življenje naših dni, vse dogodke v državi, napore za dosego lepše bodočnosti. Prikazoval bo uspehe, ki jih dosegajo delovni ljudje po vsej domovini in čim širše odpri bralcem okno v svet, pri čemer bo novi list čim hitrejši v objavljanju vesti.

Prva številka, ki jo imamo danes pred seboj, je izšla na šestih straneh z bogato vsebino. Prva in druga stran obravnavala predvsem mednarodne dogodke, tretja stran je posvečena člankom, ki razpravljajo o raznih vprašanjih iz raznih krajev Slovenije; četrta stran je posvečena kulturi; na peti strani so športna poročila, dnevne vesti in mali oglasi, šesta stran pa poroča o zanimivostih iz vsega sveta, a njen precejšnji del je posvečen ženski modi. Prav posebno pestrost dajejo listu številne slike, ki smo jih samo v tej prvi številki našteli nič manj kot 17, kar je vsekakor zelo mnogo in pa znak, da se lastnik lista ni ustrašil niti finančnih žrtev, da bi lahko nudil slovenskemu čitatelju čim bolj pester in res zanimiv dnevni list.

Tržaški Slovenci najtopleje pozdravljamo «LJUBLJANSKI DNEVNIK» in si želimo, da bi čim pogostje in obširneje objavljal vesti tudi iz našega mesta, da bi spoznaval vse Slovence z našo borbo za naš narodni in gospodarski obstoj v teh težkih pogojih številnih ostankov fašistične zakonodaje in italijanskega šovinističnega pritiska ne samo pri nas temveč tudi nad Slovenci onstran meje pri Štivanu — na Goriškem, zlasti pa v Slovenski Benečiji.

Vsem tržaškim Slovencem priporočamo, naj postanejo zvesti čitatelji in naročniki novega slovenskega dnevnika, ki bo v razprodaji tudi v vseh tržaških časopisnih razprodajalnicah, a naročijo si ga lahko pri Upravi listov Založništva Tržaškega tiska v Trstu, v Ul. Sv. Frančiška 20.

Slovenci imamo na tem koščku naše grude v srcu Srednje Evrope kar štiri dnevnike (v Ljubljani dva, v Mariboru in Trstu pa po enega) in nosimo v tem pogledu — upoštevajoč naše majhno število — prvenstvo ne samo med vsemi slovanskimi narodi, temveč verjetno tudi med evropskimi narodi sploh. Tudi to je znak naše visoke kulture in civilizacije, predvsem pa našega večstoletnega kljubovanja proti vsem poskusom ne samo potujčenja, temveč tudi dejanskega iztrebljenja. Nov slovenski dnevnik pa je s svojo bogato vsebino še ena priča več, da gremo nenehno naprej in da nismo ter da nočemo biti nikdar med zadnjimi.

Univerzitetni profesorji iz Ljubljane na obisku v Trstu

Danes dopoldne ob 9. uri pride v Trst skupina desetih profesorjev pravne fakultete ljubljanske univerze pod vodstvom dekana prof. dr. Vavpetiča. Slovenski profesorji bodo gostje tukajšnjega društva slovenskih pravnikov «Pravnik» in bodo obiskali tržaški mednarodni velesejem.

Drage goste iz svobodne domovine najprisrčneje pozdravljamo in jim želimo prijetno bivanje med nami!

Prvi izidi finskih volitev

Helsinki, 3. Volilna udeležba na Finskem ni bila prav visoka. Volitev se je udeležilo približno 70 odst. volivcev. Prav temu je pripisati, da je kominformistični blok dobil več glasov, kakor so predvidevali.

Do sedaj so prešteli približno polovico glasov (885.632). Posamezne stranke so dobile: socialdemokrati 229.580, agrarci 199.906, demokratska zveza finskega ljudstva (kominformisti in drugi) 184.139, konservativci 130.751, švedska ljudska stranka 91.920, finska ljudska stranka 46.059. Ostale glasove so dobili neodvisni kandidati. Kakor je znano, je finska ljudska stranka koalicija liberalcev z nekaterimi desničarskimi intelektualci.

Protest Indije pri predsedniku VS

NEW YORK, 3. — Predstavnik Indije pri OZN, Benegal Rau je poslal danes zvečer pismo Gladwinu Jebbu, predsedniku Varnostnega sveta v tem mesecu. Protestiral je proti težkim kršitvam sporazuma o premirju med Indijo in Pakistanom s strani zadnje države. Kot znano je Varnostni svet v januarju 1949 odredil prekinitev ognja med obema državama v kašmirskem sporu. Indijska nota navaja tri obmejne incidente v prejšnjem mesecu, med katerimi so ubili več indijskih vojakov.

OBLETNICA POZIVA CK KPJ NA VSTAJO

Jugoslovanski narodi so si na poziv CK KPJ izbojevali svobodo z lastnimi silami - Prva pisma deportiranih jugoslovanskih otrok v Romuniji - General Koča Popovič v Parizu

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 3. — Nocojšnja «Borba» posveča svoj uvodnik obletnici seje Centralnega komiteja KP Jugoslavije, ki se je vršila 4. julija 1941, na kateri je bil pod predsedstvom maršala Tita sprejet sklep o začetku oborožene vstaje na ozemlju okupirane Jugoslavije.

Borba poudarja, da je CK KPJ opozoril, da si mora ljudstvo izbojevati osvoboditev s svojimi lastnimi silami in da še noben narod ni dobil svoje svobode v dar.

«Ce je kateri narod, ki mu je uspelo dvigniti se iz teme stoletij in zavzeti svoje mesto med civiliziranimi narodi ter doseči to ali ono stopnjo svoje svobode, je moral to uresničiti z lastnimi silami ob prelivanju potokov lastne krvi in znoja, a ne z usmiljenjem in z bajoneti drugih. Zato je opozorilo CK pomenilo rešilno orientacijo, ki nam ni dopustila, da bi se ravnali po številu nemških divizij ali pa po sovjetski fronti, ki je bila dolgo časa fronta umika in porazov. Zato je naša revolucija tudi zmagala. Komunistična partija in njen CK sta znala razviti revolucionarne energije jugoslovanskih narodov in jih usmeriti k enemu cilju: da pravilno in uspešno vodijo revolucionarno gibanje izkoriščujoč do največje mere vse tiste možnosti, ki jih je nudila stvarnost v Jugoslaviji in mednarodni položaj, v prvi vrsti položaj vojskujočih se strank».

List poudarja nato, da je doba velikih bitk minila in da so si narodi Jugoslavije začeli graditi novo družbo ter nadaljuje:

«Tedaj so se naši narodi morali osvoboditi velike iluzije. V nasprotnem primeru bi bile pridobitve njihove revolucionarne borbe ogrožene. Kajti prav tedaj, ko se je v ognju spopadov porajala njihova revolucija, se je na drugi strani, tam v ZSSR, v državi, za katero so bila vezana naša velika upanja, razvijal proces degeneracije Oktobrske socialistične revolucije. Tam je nastajal novi monstrum sodobnega sveta. Na noge se je postavila v vsej svoj veličini nova imperialistična pošast, pred katere groznimi čeljustmi so se znašli naši narodi z vsemi svojimi pridobitvami».

Ob zaključku pravi «Borba», da so se tedaj — kakor leta 1941 — jugoslovanski narodi odzvali pozivu maršala Tita «z lastnimi silami» in nadaljuje:

«To desetletje svoje zgodovine, ki se je začelo 4. julija 1941, zaključujemo z bilanco, ki jo redko najdemo v življenju narodov in proslavljamo obletnico naše ljudske revolucije ter se lahko s ponosom obrnemo na našo slavno preteklost in rečemo, da smo dali vse, kar neki narod lahko da tako za svojo svobodo kakor tudi za svobodo in srečo človeštva».

* * *

Iz Londona poročajo, da je britanski zunanji minister Herbert Morrison sprejel generalnega polkovnika Kočo Popoviča, načelnika glavnega štaba Jugoslovanske armade. Popovič je nato odpotoval z letalom v Pariz.

V Jugoslavijo so začela prihajati prva pisma staršem tistih otrok, ki so deportirani v Romuniji. Kakor smo že poročali, so pred več kot enim letom romunski graničarji z naperjenimi puškami obkolili skupino devetih jugoslovanskih otrok, ki so med igro in nezavestno prekoračili mejo in prišli na romunsko ozemlje. Romunski vojaki so otroke zvezali in jih odpeljali. Njihova pisma, ki so jih poslali staršem, so cenzurirana in v skoro vsakem pismu so vrstice brisane. Ta pisma so hkrati prve vesti o teh otrocih po poskusih jugoslovanske vlade, da bi se prišlo z njimi v zvezo in da bi se vrnili svojim staršem. Kot so ostali ti poskusi zaman, tako je bil zaman tudi poskus, ki so ga napravili starši sami in poslali mednarodnemu Rdečemu križu prošnjo, naj s svojo avtoriteto intervenira pri romunski vladi.

* * *

Znani indijski socialist Ram Manohar Lohia je odpotoval iz Indije v Evropo, kjer bo na povabilo Jugoslavije obiskal Beograd in Zagreb in se med drugim spoznal s sistemom delavske uprave gospodarskih podjetij. Indijska socialistična stranka predstavlja danes najbolje organizirano opozicijsko stranko v državi.

Za XII. kongres mednarodne alpinistične unije, ki bo začel s svojim delom 13. t. m. na Bledu, so se do sedaj prijavile delegacije Italije, STO, Svice, Francije, Belgije, Nemčije in drugih držav. Na kongresu bodo razpravljali o aktualnih vprašanjih mednarodnega planinskega sodelovanja.

* * *

Iz Sarajeva poročajo, da so bile izvršene v vladi Ljudske republike Bosne in Hercegovine naslednje izpremembe: Predsednik sveta za zakonodajo Ilija Došen je razrešen svoje dolžnosti, na njegovo mesto je postavljen dosedanji minister za notranje zadeve Uglješa Danilovič. Razrešen je tudi dr. Ivo Sunarič, minister za delo, a na njegovo mesto je imenovan ljudski poslanec Misin Albahari.

R. R.

Spor Herriot-Daladier

PARIZ, 3. — Danes se je vodstvo Zveze republikanske levice sestalo pod predsedstvom Daladiera. Sklenili so pozvati poslance, ki so bili izvoljeni na listi Zveze republikanske levice, naj ustanovijo enotno skupino v narodni skupščini.

S tem nastaja nevarnost, da bo znova nastal spor med Herriotom in Daladierom, kakor se je to pogostoma zgodilo pred vojno. Herriot je namreč včeraj pozval izvoljene radikale, naj v skupščini ustanovijo samostojno skupino. Zveza republikanske levice je sestavljena v glavnem iz radikalne stranke, ki ima 68 poslancev od 97, ki pripadajo Zvezi republikanske levice in v številnim drugim manjšim strankam, od katerih je glavna demokratična in socialistična zveza odpora okrog Plevena. Po določbah skupščine se vsak poslanec lahko vpiše samo v eno skupino. Zato je potrebno, da izvoljeni radikali izberejo med izrecno radikalno skupino kakor predlaga Herriot, in skupino Zveze republikanske levice, kakor predlaga Daladier. Herriot je predsednik radikalne stranke, dočim je Daladier hkrati predsednik Zveze republikanske levice in tolmač manjšine radikalov.

Zaključna resolucija z zasedanja v Frankfurtu

FRANKFURT, 3. — Socialistična internacionala je danes sprejela načelo vojaške obrambe zahodnega sveta. Resolucija pravi, da države, ki nimajo vseh pravic, nimajo dolžnosti v polnem prispevati k tej obrambi. Obžaluje, da je politika Kominforma prisilila države, da so podvzele te obrambne ukrepe. Priznava potrebo, da države povečajo svojo vojaško moč, ker bodo s tem v okviru OZN mogle preprečiti novo vojno. Pojasnjuje, da so pretekli dogodki dokazali, da se države ne morejo brez orožja upirati grožnji in vojna na Koreji je dokazala, da se Kominform ne zaustavlja pred napadi. Korejski spopad je dokazal, da morejo države zaustaviti napad in tudi preprečiti, da bi se razvil v svetovno vojno.

Pred zaključkom so imenovali države v vodstvo socialistične internacionale: Anglijo, Francijo, Belgijo, Zahodno Nemčijo, Holandsko, Avstrijo, Italijo; enega zastopnika bodo imele skandinavske države in enega Kanada.

KAIRO, 3. — Egipčanski senat je odobril kolektivni varnostni pakt arabskih držav.

Skozi sito in rešeto

Ubogi šovinisti!

Ponovno priporočamo tržaškim urednikom strupenega videmskega fašističnega glasila «Messaggero Veneto», naj si že enkrat oskrbijo vsaj tisto etnografsko karto Julijske Krajine, ki jo je izdelal tukajšnji conski podpredsednik prof. dr. Carlo Schiffrer. Toliko glede izraza «Slovenska Istra».

Če bi se pa lahko kdor koli zaganjal v imena naših krajev, bi vsekakor ne smel biti to noben italijanski list. Nedavno smo v enem od njih čitali, da se Caporetto imenuje sedaj Kobarid, a Postumia da se po ukazu «titinov» imenuje sedaj Postojna. Prav te dni nam je prišla v roko knjiga bivšega italijanskega vicekonzula v Trstu Gallija, ki je pred skoro 50 leti prvič potoval po Soški dolini in pripoveduje, da tam ni našel nobenega Caporetta, temveč popolnoma slovenski Kobarid, za katerega celo pravi, kakor tudi za vso Soško dolino, da gravitira «bolj h Kranjski kot pa k Trstu».

Kar velja za ime Kobarid, velja tudi za imena vseh naših krajev v Istri, in sicer ne samo v njenem slovenskem, temveč tudi v njenem hrvatskem delu. Tisti reklamni prospekti, ki jih je videl šovinistični dopisnik «Messaggera» na Tržaškem mednarodnem velesejmu, pa so namenjeni očitno predvsem Slovencem, ker so pisani v slovenščini in «Messaggero» menda ne bo zahteval, naj na teh prospektih piše «Obiščite Capodistrio», čeprav je to mesto po večini italijansko, kakor mu tudi ne pade na pamet zahtevati, naj francoski turistični propagandni uradi na svojih italijanskih prospektih napišejo «Visitate Paris» namesto «Visitate Parigi». Glede nasveta, naj se imenuje Tržaški mednarodni velesejem «Fiera italiana di Trieste», pa naj «Messaggero» počaka toliko časa, dokler bodo vse države, ki na sejmu razstavljajo, vsaj toliko italianissime, kot je Trst.

Ubogi šovinisti — vedno jih nekaj razburja in jim revežem kvari zdravje.

Zakaj?

Zakaj «Lavoratore» v svoji zadnji številki tako na široko pisari o tem, da je vlada ZSSR vedno bila za prenehanje sovražnosti na Koreji? Zakaj ne pove rajši, da je vlada ZSSR pred mnogimi meseci odklonila v bistvu iste pogoje, katere je sedaj postavila sama? Zakaj kominformisti ne povedo, da je zaradi tega, padlo na Koreji med tem časom na deset tisoče nedolžnih žrtev, da ne govorimo o materialnih žrtvah v prvi vrsti Korejcev?

In kako se takšno postopanje vlade ZSSR strinja s propagando za mir, s slikami otrok in žena, ki jim pretijo strahote nove vojne? Kako to, da se vladi ZSSR ne smilijo tisti otroci, žene in starci, ki so postali žrtev vojnih strahot na Koreji prav v teh zadnjih mesecih in ravno zaradi tega, ker vlada ZSSR ni hotela pristati na tisto, kar je sedaj sama ponudila?

S kakšno upravičenostjo torej piše včerajšnja «Unità» z ogromnimi črkami: «Velika Stalinova politika miru je odprla pot premirju na Koreji»?

Apolitičnost Lege

Te dni se je vršila skupščina Lege Nazionale, ki je — kakor je znano — v rokah fašistovske MSI. Zato gre človeku v resnici na smeh, ko bere v italijanskem šovinističnem časopisju v naslovih poročil o skupščini: «Riaffermata l'apoliticità dell'istituzione». Na skupščini pa so govorili tudi taki tiči kot je n. pr. fašistični tenente colonello Piero Almerigona, ki je predlagal nekakšno resolucijo o možnosti volitev Lege tudi v coni B. Bil je tudi pes čuvaj italijanstva navzoč...

No, prepričani smo, da fašistom v coni B ne bo nikdar več mogoče kar koli voliti.

Nemška oborožitev zopet na dnevnem redu

Izjave ameriškega visokega komisarja Mac Cloya Gen. Eisenhower poziva na enotnost atlantskih sil

FRANKFURT, 3. — Ameriški visoki komisar v Nemčiji, Mac Cloy se je danes vrnil iz ZDA. Povedal je, da se je razgovarjal v Washingtonu z upravnimi organi, ki so pokazali veliko razumevanje do Nemčije. Nato pa je naglasil, da je vprašanje nemške oborožitve zopet prišlo v ospredje ameriške zunanje politike. Pospešen načrt za nemško oborožitev bodo spremljali sporazumi z Zahodno Nemčijo, s katerimi bodo nadomestili sedanji okupacijski statut.

Ni hotel povedati, kdaj bodo objavili uspehe predhodnih pogajanj o nemški oborožitvi v Petersbergu med ameriškimi, angleškimi, francoskimi in nemškimi strokovnjaki. Kakor menijo nekateri, bi ti predstavniki predlagali ustanovitev 12 nemških divizij z 250.000 možmi in najmanj 400 lovskimi letali.

Mac Cloy je končal svojo izjavo z besedami: «Naglica nemške oborožitve bo odvisna bolj od tistega, kar se dogaja v Nemčiji, kot pa od dogodkov v Pentagonu».

O sedanjih ameriških namenih glede bližnje nemške oborožitve piše danes uplivna «Frankfurter Zeitung» pod naslovom «Še vedno prezgodaj», da polom konference namestnikov v Parizu povečuje želje ZDA, da bi pripravile Nemčijo na priključitev k sistemu zahodne obrambe. List pravi, da so Američani že zdavnaj opustili misel o ustanovitvi «borbenih oddelkov» s 5.000 možmi in bi bili sedaj bolj za to, da bi Nemči postavili «dobre, stare divizije». Vendar, trdi «Frankfurter Zeitung», bo treba najmanj 6 mesecev, preden bi postavili prve nemške oddelke, ker zavezniki še vedno niso šli mimo «starih predsodkov glede Nemčije».

Znano je, da imajo Angleži več pomislekov, zaradi katerih kažejo včasih nekaj nezaupanja do atlantskega glavnega stana. To je vprašanje pomorskega poveljstva na Atlantskem oceanu in tudi vprašanje nemške oborožitve. Vse kaže, da je bil prav sedanji obisk Eisenhowerja v Londonu potreben za poenotenje mnenj. Eisenhower je danes govoril na banketu ob prisotnosti Attleeja, Churchilla, Morrisona, Daviesa in Gifforda. Povedal je, da danes njegov glavni stan ni več poveljstvo brez čet. Kljub temu, da so te še majhne, se njih vrste izpopolnjujejo. Pozival je tudi na enotnost mnenj in dodal: «Napore za jamstvo naše varnosti v primeru še večjih groženj je treba podvzeti z isto odločnostjo in pogumom, kot ga kažejo naše sile na Koreji». Izrekel je tudi željo, da bi poziv za premirje na Koreji prinesel srečne spremembe.

V londonskih političnih krogih je namreč včeraj napravila velik vtis izjava ministra za surovine Stokesa, ki je dejal, da je program za obrambo «danes manj nujen kakor pred nekaj dnevi». Sprašujejo se, ali je hotel Stokes povedati mnenje laburistične vlade ali pa samo svoje osebno mnenje. Opazovalci izjavljajo, da je britanska vlada pretekle jeseni brez posebnega navdušenja odobrila triletni program za oborožitev in da bo skušala ta program verjetno znižati v primeru popustitve mednarodne napetosti. Sam minister za obrambo Shinwell je na primer v nedeljo izjavil, da bi bil srečen, «če bi postalo njegovo mesto nepotrebno».

V gospodarskih krogih priznavajo, da britanski oboroževalni program resno ogroža življenjsko raven angleških množic in da bi lahko povzročil novo krizo v mednarodnih plačilih. Po mnenju laburističnih strokovnjakov pa je prav ameriški oborožitveni program največja nevarnost za gospodarstvo zahodnih držav, ker se ta program ne bi mogel izvesti, ne da bi znižali potrošnjo v ostalem svetu.

TRŽAŠKI DNEVNIK

KOLEDAR
OBJAVE - MALI OGLASI

Sreda 4. julija
Urh, Belizar
Sonce vzide ob 4.20, zatone ob 19.58. Dolžina dneva 15.38. Luna vzide ob 3.52, zatone ob 20.36.
Jutri, četrtek 5. julija
Ciril Metod, Bogomila

Tržaški občinski svet

je razpravljal o odpustih delavcev pri "Orehu" in o načrtu za preureditev staleža tržaških občinskih nameščencev

Tudi včerajšnja občinska seja pričela s skoraj tričetrurno zamudo, kar pa ni več vzbudilo hiti ogorčenja niti jeze. Pač stara navada železna srajca.

Na dnevnem redu so bila razna vprašanja, katere so postavili svetovalci Giampiccoli, Brocchi, Ghetz itd. Najbolj «aktivni» so bili seveda zopet kominformisti, ki so se kar drug za drugim vrstili v raznih vprašanjih, od katerih so bila pa vsa že neštetokrat prinešena na dnevni red občinskih sej; zato jih lahko smatramo le kot navaden predvolivni manever. Alfa in omega vsega kominformističnega «delovanja» v občinskem svetu je bil seveda zopet Brocchi, ki je naravnost specialist za dolge in brezkrajne govore.

Edino res zelo važno vprašanje, ki ga je postavil Brocchi, je bilo vprašanje v zvezi z delavci, zaposlenimi pri občinskem poljedelskem podjetju pri «Orehu», pa še tega je na koncu izrabil za to, da je lahko pohvalil svojo stranko. Kot so bili naši čitatelji prav gotovo obveščeni, je stopil že dne 30. t. m. v veljavo ukrep o odpustu z dela 100 pri «Orehu» zaposlenih delavcev. Ker niso pomagale niti intervencije niti prošnje, so delavci sklenili, da se uprejo temu krivičnemu ukrepu na ta način, da ne zapustijo svojih delovnih mest. Tako se delo pri «Orehu», kljub vsemu do danes še vedno nadaljuje. Delavci, ki so bili odpuščeni z dela, so sklenili, da bodo z delom nadaljevali vse dotlej, dokler ne bo VU spremenila svojega stališča do tega vprašanja. Župan, od katerega je Brocchi zahteval odgovor, je izjavil, da je glede tega vprašanja ponovno interveniral pri VU, od katere pa ni prejel nobenega pozitivnega odgovora. Po njegovem bi bilo nesmiselno razpravljati nadalje o tem vprašanju, dokler ne bo upravni svet občinskega podjetja izdal načrta, ki predvideva, kako in pod kakšnimi pogoji naj bi podjetje še nadalje obratovalo.

Ostali svetovalci so zopet sprožili vprašanje zgraditve avtobusne postaje pri Sv. Jakobu, vprašanje zgraditve javne pralnice v Ul. Pondares, vprašanje zgraditve otroškega igrišča ter vprašanje odlaganja smeti na Opčinah. Glede poslednjega je bilo sklenjeno, da bodo storjeni vsi potrebni koraki, da se smeti iz jame v bližini Opčin odstranijo, ali vsaj pokrijejo.

Tem vprašanjem in zahtevam je sledilo čitanje določb, o katerih bodo razpravljali na prihodnjih občinskih sejah. Določbe so prečitali odborniki Sciolis, Cumbat, Dulci in Visintin.

Kot zadnja točka dnevnega reda je bilo razpravljanje o načrtu, ki ga je na eni izmed zadnjih sej postavil odbornik Cumbat in ki predvideva preureditev staleža občinskih nameščencev.

Zopet v vidiku bodočih občinskih volitev sta se k diskusiji prijavila kar dva predstavnika MSI, in sicer svetovalec Bruggeri in Morelli, ki sta kritizirala razne točke predloženega načrta.

Sledil jima je svetovalec Brocchi, ki je imel več kot pol ure dolg govoru, v katerem pa ni povedal nič bistvenega ter je na koncu šele pristavil, da bodo o predloženem načrtu spregovorili šele na eni izmed prihodnjih sej. Tako se bo diskusija o načrtu za preureditev staleža občinskih nameščencev še nadaljevala na prihodnji občinski seji, ki bo v petek.

Počastitev spomina pok. Avgusta Bucika

Včeraj ob 18. uri se je zbrala množica prijateljev, znancev in simpatizerjev slovenskega umetnika slikarja Avgusta Bucika, da počasti njegov spomin na njegovem grobu na pokopališču pri Sv. Ani. Pod vodstvom dirigenta Ubalda Vrabca je pevski zbor zapel žalostinko, ki je marsikomu navzočih orosila oko. Bucikov prijatelj dr. Robert Hlavaty je z ganjenim glasom v kratkem govoru omenil delo in življenje plemenitega pokojnika ter mu poslal poslednji pozdrav. Nato so profesor Andrej Budal, dr. Vladimir Bartol in dr. Rober Hlavaty položili na Bucikov prerani grob venec Slovensko-hrvatske prosvetne zveze. Po kratki in prisrčni slovesnosti so se ganjeni udeleženci razšli.

ŠE O RAZSTAVAH IN prireditvah slovenskih šol

Skoro vse slovenske šole v Trstu in okolici so letošnje šolsko leto zaključile z razstavami in prireditvami. Že takoj v prvih letih delovanja od 1946. dalje so ob koncu leta pokazale na razstavah svoje uspehe. Letos pa so prireditve in razstave dosegle tak nivo, ki bi bil v čast tudi šolam, ki delujejo v najugodnejših razmerah in ob podpori oblasti ter vsega prebivalstva. Ker se pa morajo naše šole boriti z vsemi težavami, ki jim jih tukajšnje razmere vsiljujeo, so zato letošnji uspehi slovenskih šol še toliko večji in zasluži zato ves vzgojni kader za svojo požrtvovalnost in delavnost največje priznanje.

O mnogih razstavah in prireditvah smo v našem dnevniku že pisali. Nikakor pa ne moremo mimo razstav slovenskih osnovnih šol na Opčinah, v Barkovljah, v Škednju, pri Sv. Ivanu, na Katinari, v Gropadi, na Škofijah, v Nabrežini in v ostalih vaseh nabrežinskega šolskega področja, v vaseh Brega, itd..

Na Opčinah je uspela razstava osnovne šole, prav tako lepa in zanimiva je bila tudi razstava strokovne šole, na kateri so bili razstavljeni krasni predmeti gojencev in gojenk, ki dokazujejo, da se ti pod strokovnim vodstvom najboljše pripravljajo za svoje poklice.

Na Katinari so imeli poleg razstave tudi uspelo prireditev, prav tako v Gropadi. Vse priznanje zasluži šola na Skofijah. Poleg razstave so imeli tudi zaključno prireditev, na kateri so nastopili tudi malčki iz otroškega vrtca.

Tudi nabrežinska šola je imela uspelo prireditev, prav tako je uspela šolska prireditev v Devinu, kjer so napolnili dvorano veliki in mali. Dobra je bila tudi razstava na Proseku, kakor tudi v vaseh Brega ki pa pripravljajo za 7. in 8. julija osrednjo razstavo v Dolini. Poleg tega bo v Dolini tudi nastop šolarjev, ki bodo igrali Ribičičevo igro «Kraljica palčkov».

Posebej moramo omeniti prireditev in razstavo v Miljskih hribih 28. junija je bila pri Sv. Barbari skupno za slovenski osnovni šoli od Sv. Barbare in Božičev prireditev, na kateri so otroci nastopili s prizorčki «Zamorec», «Luknja v namiznem prtu» in «Kdo je gospodar v hiši». Vsi starši iz obeh vasi so prihiteli na prireditev, navdušeno sledili nastopu svojih otrok in s tem dali priznanje nastopajočim kakor tudi učiteljstvu, ki se z njihovimi otroki toliko trudi, da doseza v težkih razmerah, ki vladajo za Slovence v Miljskih hribih, priznanje in zahvalo. Starši so si tudi ogledali odlično prirejeno razstavo šolskih ročnih del. Po prireditvi so vse otroke pogostili.

Slovenske srednje in osnovne šole so pokazale v letošnjem letu tako velike uspehe, da niso lahko nanje ponosni samo učitelji in profesorji ter učenci, temveč prav vsi Slovenci. Zato je tudi dolžnost nas vseh, da slovensko šolo vedno in povsod podpiramo in jo branimo pred vsemi napadi sovražnikov napredka in razvoja Slovencev na naših tleh. S tem bomo dali tudi najboljše priznanje našim šolnikom, ki so se vsa ta leta resnično trudili, da dvignejo našo šolo na raven, ki nam je le v ponos.

PROSLAVA 50 LETNICE REALKE V IDRIJI

V teh mesecih v letu 1901 je bila ustanovljena realka v Idriji, ki je bila tudi prva popolna slovenska srednja šola sploh. Zato se bo 50 letnica zelo svečano proslavila v dneh 17., 18. in 19. avgusta t. l. v Idriji. K proslavi so vabljeni vsi dijaki, ki so tam kdaj študirali. Iz vse Slovenije se je doslej prijavilo okrog 500 dijakov. Za Trst bo javljeno pravočasno, kje naj se prijavijo. Zaenkrat samo opozarjamo vse bivše dijake, da bi za takrat rezervirali prosti čas, oziroma dopuste.

MLADINSKO TABORJENJE

Zveza antifašistične mladine bo letos organizirala mladinsko taborjenje, verjetno pri OTOČCU v bližini BLEDA. Taborjenje se bo začelo okoli 20. julija, zato naj interesenti pohitijo s prijavami, ki jih sprejema mestni odbor ZAM v Ul. Machiavelli 13. Tam bodo dobili tudi nadaljnje informacije.

ODHOD V KOLONIJE

ODBOR ZA POCITNISKE KOLONIJE OBVESCA STARSE VSEH OTROK, KI SO BILI NA ZDRAVNISKEM PREGLEDU IN SO DOLOČENI ZA KOLONIJE, DA JE ODHOD V KOLONIJE V ČETRTEK 5. JULIJA ZJUTRAJ OB 4 IN POL.

VSI NAJ SE TOCNO OB TEJ URI ZBEREJO PRED KOLODVOROM IN NAJ PRINESEJO S SEBOJ POZIVNICE!

OF

Seja izvršilnega odbora in sektorskih tajnikov II. okraja bo v četrtek 5. t. m. ob 20.30 uri na stadionu «Prvi maj».

Izlet
Zveze partizanov v Predmejo

«Zveza partizanov STO priredi množični izlet dne 21.-22. julija 1951. v Predmejo (pod Otelco).

Izleta se lahko udeležijo vsi člani Zveze, bivši partizani in aktivisti, njihovi svojci in simpatizerji. Vpisovanje se začne 20. junija t. l. na sedežu Glavnega odbora Zveze partizanov STO v Trstu Ul. R. Manna štev. 29-III. Vsak dan od 16. do 19. ure in na vseh sedežih sekcij Zveze, po okrajih in vaseh vključno do 10 julija t. l.

Cena prevoza, prenočišča in prehrane (večerja, zajtrk in kosilo) skupno 1.300 lir na osebo. (Prenočišče bo na senikih in pod šotori).

Odhod iz Trsta z glavne postaje bo dne 21. julija t. l. ob 12.30 uri. Za izletnike okrajev Nabrežina in Opčine bo vstop v Nabrežini, oziroma na Opčinah.

Povratek v Trst ob 23. uri dne 22. julija t. l.

Za I. okraj vpisovanje vsak dan od 16. do 18. ure na sedežu OF v Ul. R. Manna 29 do 10. julija t. l.

V Barkovljah vpisovanje vsako sredo in soboto od 18. do 19. ure na sedežu prosvetnega društva Ul Bovedo 43.

Za II. okraj vpisovanje v sledečih krajih:

Za sektor Sv. Alojz, Sv. Ivan, center mesta, Skoljet in VOM vsak torek, sredo, četrtek, petek in soboto na stadionu «Prvi maj» od 19. do 21. ure.

Za sektorje Sv. Just in Sv. Vid v Ul. sv. Vida št. 17, vsak četrtek in petek od 18. do 20. ure.

Za sektorje Lonjer - Katinara, vsak dan pri tov. Cok Zofki.

Za III. okraj se sprejemajo vpisovanja v gostilni «La Speranza» (Ciril) v Ul. S. Marco 21 vsak dan popoldne in zvečer.

Za IV. okraj se sprejemajo vpisovanja na sedežu v Skednju vsak dan od 18. do 20. ure.

Za V. okraj vpisovanje v sledečih krajih:

V Domju pri tov. Slavku, v Dolini pri tov. Samec Roži, v Boljuncu pri tov. Sancin Mariju, v Ricmanjih pri tov. Kuret Silvestru v Prebenegu pri tov. Bandi Mirku, v Mačkovljah pri tov. Olenik Rudolfu, v Stramarju pri tov. Beljak Lazarju, v Plavjah pri tov. Cok Cvetku, v Skofijah pri Sancin Francu, v Borštu pri Petaros Meri.

Za VI. okraj: v Bazovici na sedežu OF, v Padričah pri Grgiču Svetku št. 52, v Gropadi pri Križmančič Juliji št. 40, v Trebčah pri Kralju Antonu št. 60, v Vel. Repnu pri Puriču Ludviku v spodnji gostilni, na Colu pri tov. Skamperlu. Za Bane, Konkonel, Brišćike, Opčine na sedežu OF Opčine. Na Kontovelu pri tov. Daneu Ivanki št. 6, na Proseku pri Ban Slavki.

Vpisovanje se zaključi 10. julija.

Družino gospoda Karla Vatte iz Opčin je obiskala štorklja ter jo razveselila z novorojenčkom, ki mu je ime Gianni. Staršem, dedom in stricem iskreno čestitamo.

Nastop
škedenjske dramske družine

Dramska družina Prosvetnega društva v Skednju poziva članstvo in prijatelje, da se udeležijo predstave v četrtek 5. julija ob 20.30 v škedenjski kinodvorani. Igrali bomo tri vesele enodejanke.

«Pet minut nevesta», «Casica kave» in «Rdeči dežnik». Nastopajoči: Zorka Rutar, Savina Santin, Ana Marija Reinhardt, Marija Livan, Ljuba Zerjal, Marija Srebrnik, Devan Merlak, Miranda Zafred, Nevenka Sancin, Miško Renko, Darko Berginc, Beba Zerjal. Sepetalka Mara Raffone, inspicient Srečko Merlak, režiser Franc Dujc.

Seja odbora Glasbene Matice

Novoizvoljeni odbor ima prvo odborovo sejo v petek 6. julija ob 17. uri v Ulici sv. Frančiška 22. Prosimo pridite vsi in točno!

***

Učenci glasbene šole, ki še niso prejeli spričeval za preteklo šol. leto, jih dobijo v Ulici sv. Frančiška 22-I.

Predsednik

SINDIKALNE VESTI

Na glavnem odboru Zveze ERS se dobe po znižanih cenah vstopnice za tržaški velesejem kakor tudi pri glavnih odborih posameznih kategorij na Ul. Machiavelli 13.

Izlet v Ilirsko Bistrico

Prosvetno društvo «Srečko Kosovel» priredi v nedeljo dne 29. julija enodnevni izlet v Ilirsko Bistrico. Vpisovanje ob sredah in petkih od 20. do 21. ure v Ul. sv. Vida 17.

Prosvetna konferenca SHPZ

Danes 4. t. m. ob 20.30 bo v prostorih UL. R. MANNA 29 prosvetna konferenca mestnih prosvetnih društev.

Vabimo k temu prosvetnemu posvetu odbornike mestnih prosvetnih društev, pevovodje, režiserje in knjižničarje.

Letovanje PDT v Ziljski dolini na Koroškem

PDT priredi letos letovanje v Bistrici v Ziljski dolini (Gailtal) po zelo ugodnih cenah. Kraj lep s sprehodi po gozdnati okolici in z možnostjo planinskih izletov. Tedenski odhodi ob nedeljah zjutraj... povratek ob nedeljah zvečer ob tednu začetek letovanja 29. julija. Vpisovanje v Ul. Machiavelli 13. od 17. do 19. ure.

† Za vedno nas je zapustila naša dobra sestra in teta gospa

Marija Pertot vd. Rupnik
učiteljica

Žalostno vest javljajo **bratje Ivan, Karel, Maks in Ernest,** odsotna sestra Antonija, **nečakinja Danica Martelanc** in ostalo sorodstvo.

Pogreb drage pokojnice bo danes v sredo 4. t. m. ob 18. uri iz njenega doma v Barkovljah Ul. Bovedo 38.

OKROŽNO SODIŠČE

O mornarjih, plesalki in mamilih

Čestokrat lahko čitamo o filmskih zvezdah in drugačnih igralskih umetnikih, ki se skušajo popularizirati z manjšimi škandalčki, ako se jim to ne posreči z golo umetnostjo. Nikakor nočemo reči, da se je k temu načinu zatekla tudi švicarska plesalka iz nočnega zabavišča «Fenice», vendar lahko trdimo, da ji bo zadevica, zaradi katere je prišla včeraj pred sodišče, prav gotovo pripomogla do primerne reklame.

Elsa Ringer, rojena pred 27 leti v Wiesenthalu pri Zuerichu, je bila obdolžena nič manj ko prekupčevanja z mamili in to vzajemno z dvema ameriškima mornarjema. Blaga, o katerem se je govorilo pred sodiščem, sicer nihče ni videl ne našel, ugotovilo pa se je, da se je Elisa pomenkovala z mornarjema o 400 stekleničicah morfine, ki sta jih mornarja ponujala plesalki, da bi jih razpečala. S prvo stekleničico, ki naj bi veljala kot vzorec, se je Elisa zatekla k Giovanniju Scolopertu iz Ul. Madonnina 9, mu ponudila drogo v nakup in mu pojasnila pogoje: 400 stekleničic po 3 dolarje kos. Ringerjeva se je potem domenila z domnevnim interesentom, naj bi se ta sestal z mornarjema 16. junija popoldne.

Na nesrečo plesalke pa je Scoloperti vso zadevo javil zastopniku policijske oblasti, s katerim sta se potem odpravila na domenjeni sestanek. Toda mornarja se nista pojavila. Ustavili so torej Eliso in jo spravili pred sodišče.

Pred sodniki se je tudi v zgovornosti gibčna plesalka zelo spretno vlekla iz zadrege, čeprav le slabo obvlada italijanščino. Razgovora o morfinu z mornarjema nikakor ni tajila, zatrjevala pa je, da je bil to le slučajnostni pomenek brez vsakršnih pogajanj o kakšnih kupčijah. Nikakor pa ni mogla utajiti vzorca in tako jo je sodišče obsodilo zaenkrat na 4 mesece zapora in 4100 lir globe, vendar pogojno in brez vpisa v kazenski list, ako se Ringerjeva v petih letih ne bo znova pregrešila.

Predsednik Zulmin, tožilec Amodeo, zapisnikar Neri. Zagovornik odv. Berton.

Toži upnika zaradi oderuštva

Šestinpetdesetletni brivec Mario Mattellini je posodil svojemu znancu Mirku Okretiču septembra 1948. leta 100.000 lir. Ko bi bil moral Okretič marca 1949 vrniti upniku denar, pa je ta zahteval od njega 15.000 lir obresti za prve tri mesece, za nadaljnja dva meseca 7.500 lir in še 3000 lir za zadnjih petnajst dni. Spričo tako nečloveških obresti bi marsikdo skočil iz ravnotežja in tako je tudi Okretiču pošla hladnokrvnost. Obrnil se je na sodišče ter prijavil Mattellinija zaradi oderuštva.

Med razpravo pa se je zvedelo nekaj podrobnosti, po katerih se je dalo soditi, da dolžnik ni potreboval posojila, da bi se morda izvlekel iz stiske, marveč bolj iz prestižnih razlogov. Okrajni sodnik zato ni mogel obravnavati primera po strogem paragrafu o oderuštvu in je obtoženca oprostil zaradi pomanjkanja dokazov.

Sodnik Rossi. Zagovornik odv. Nardi.

Samomor starčka

70-letnega upokojenca Jožeta Perčiča iz Saleža št. 22 je bolezen prisilila v posteljo dolge tedne in je zaradi tega precej obupal. Šele predvčerajšnjim je Perčič vstal in odšel po svojo revno pokojnino na Prosek. Včeraj ponoči je bil precej žalosten, vendar pa ni nihče, najmanj pa njegova žena Marija Sčukova mislil, da bo moža kmalu izgubila. Okoli 4. ure zjutraj je Perčič obupan in jokajoč odšel s hiše in se odpravil do vodnjaka. Žena mu je v skrbeh sledila, vendar ni mogla preprečiti katastrofe. Perčič se je vrgel v vodnjak, iz katerega so ga kasneje potegnili s pomočjo policije že mrtvega.

Zopet vlom v gostilno
163 tisoč lir plena

Kaže, da so zadnje čase postale ravno gostilne cilj tatov, ki vedo, da se tam vedno kaj najde, če ne denar pa vsaj kaj za pod zobe. S tem namenom so zlikovci predvčerajšnjim ponoči najprej s ponarejenimi ključi odprli vežna vrata stavbe št. 21 v Ul. Veruda. Čim so bili v notranjosti, so vdrli stranska vrata, ki peljelo v gostilno, last 49-letne Antonije Schrigner por. Del Bello, stanujoče v Ul. T. Luciani 3. Po delni preiskavi lokala so se spravili na zidno omaro, jo odprli in pobrali iz nekega zabojčka kar 163.000 lir, nakar so vzeli še 2 salami v vrednosti 2.500 sir in se nemoteno oddaljili. Tatvino je opazila zgodaj zjutraj 22-letna hči lastnice, Ondina del Bello, ki je o stvari obvestila policijo.

Več lažjih prometnih nesreč

50-letni Giacomo Pines, stanujoč v Domju, je hotel na cesti Domjo-Dolina zaviti s svojim motofurgončinom proti mestu, ko se je nepričakovano zaletel vanj tovornik, katerega je vozil 41-letni Guido Cebochin iz Ul. Ponziana. Pinesa je sunek vrgel ob tla, vendar se tu stvar ni končala. Pri trčenju je motofurgončin zletel nekaj metrov stran in se zaletel v 53-letnega Bortola Petronia iz Ul. Lazzaretto Vecchio, ki je tedaj zavozil mimo na «Vespi». Medtem ko je Petronio nadaljeval svojo pot kljub majhnim praskam, so morali Pinesa odpeljati v bolnico, kjer si bo moral zdraviti svojo zlomljeno nogo 2 meseca.

***

Na skoraj podoben način sta končala v bolnici 64-letni Andrea Perugini in 26-letna Antonia Barbis, oba stanujoča v Largo Barriera Vecchia 11. Oba sta se vozila na «Lambretti» po Miramarskem nabrežju, ko sta se nenadoma zaletela v avto «Fiat 500», katerega je vozil 31-letni Francesco Gherdini doma iz Padove in trenutno v našem mestu, Gherdini je vozil s svojim avtom proti Sesljanu. Nenadoma je zavil na levo in medtem ko je obračal avto, da bi se vrnil proti mestu, je prišlo do karambola, iz katerega se je on rešil brez prask, medtem ko so Peruginija in Barbisevo odpeljali v bolnico, kjer se bosta za razne rane na glavi, rokah, nosu in nogah zdravila od 6 do 8 dni.

***

Med prekoračenjem Ul. Rossetti je 43-letnega Vittoria Pizzarellija iz Ul. Ginnastica podrl na tla avtotaksi, last 52-letnega Carla Trebiza iz Ul. Media št. 31. Z istim avtom so ga odpeljali v bolnico, kjer so mu razkužili in obvezali majhne rane ter ga poslali domov.

***

Lažja nesreča je doletela včeraj na Strada del Friuli 40-letnega Orlanda Zorzona iz Ul. Brandesia. Zorzon se je vozil skupno s prijateljem 23-letnim Emilijom Kosovelom iz Ul. Lavaredo na motorju Norton. Nedaleč za njima pa sta vozila tudi njegova prijatelja Puntar Carlo iz Ul. Lavaredo in neki Vito Micheli. Puntar je naenkrat hotel prehiteti Kosovela, toda ko sta prišla vštric je tega nehote sunil s komolcem. Kosovel je tako izgubil ravnotežje in zletel skupno z Zorzonom na tla. Od obeh se je samo Zorzon ranil po glavi, ličnih kosteh in rokah ter bo ozdravel v kratkem času. Ostali so vsi nepoškodovani.

***

19-letni pismonoša Umberto Cattarossi iz Ul. Commerciale pa je na Ul. della Corte podrl na tla 5-letnega Fulvia Devescovija iz Ul. Trauner, ki je tedaj hotel preteči cesto. Malega Fulvija so odpeljali v bolnico, kjer so mu ugotovili zlom desne noge, za kar se bo moral zdraviti 40 dni.

Obisk na radiu Trst

Ogled prenovljenih studiov in tehnične opreme

Ob navzočnosti generalnega ravnatelja za civilne zadeve ZVU gen. Blancharda, številnih funkcionarjev ZVU in zastopnikov civilne uprave ter predstavnikov dnevnega tiska, je bil včeraj dopoldne ob 11 uri ogled s svečano otvoritvijo novih modernih naprav tržaške radijske postaje Trst I. in Trst II. na Trgu Oberdan 5. Po škofovem blagoslovu je pozdravil navzoče ravnatelj radijske postaje Mr. Jacobson žal samo v italijanščini, čeprav je on ravnatelj tudi slovenske radijske postaje Trst II. ter nam je izročil le slovenski prevod svojega italijanskega govora. Mr. Jacobson je povedal med drugim, da je italijanska postaja le deloma avtonomna, ker prenaša brezplačno iz italijanskega radijskega omrežja RAI 30 odst. svojega programa, medtem ko je slovenska postaja popolnoma avtonomna. Dejal je, da radio Trst «ne želi tekmovati s svojimi večjimi sosedi na zabavnem področju», medtem ko smatra da imajo njegova avtonomna poročila in politični komentarji «drugačno stališče, ki ima širok krog poslušalcev».

Iz ravnateljevega govora smo izvedeli, da krije radijska postaja 50 odst. svojega proračuna iz pristojbin na radijske aparate, 17 odst. iz dohodkov za reklamo, ostanek 33 odst. primanjkljaja pa krije ZVU. 70 odst. celotnih izdatkov znašajo plače osebja, katerega število je 135, ki je plačano po isti lestvici kot nameščenci italijanskega RAI. 20 odst. dohodkov gre za programe, ostalo pa za poročila, upravne stroške in tehnično službo. ZVU je lani dala na razpolago kredite za prenovitev studiov in tehnične opreme v njih, pri čemer je pomagala tudi prvotna lastnica tega podjetja družba RAI (delegacija petih uradnikov te družbe je bila pri svečanosti navzoča).

Nato je govoril dr. ing. Candussi, voditelj radia Trst, ki je načrt prenovitve zamislil in izvedbo nadzoroval. Ing. Candussi je poudaril težke pogoje, pod katerimi je delovala postaja zaradi dveh programov — slovenskega in italijanskega — in dejal, da po prenovitvi razpolaga radio s tremi avditoriji in z dvema kabinama za čitanje poročil in za konverzacije, ki jih kontrolirajo tri režijske dvorane, katerih aparature so združene v glavni kontrolni dvorani, kamor so napeljani kabli z zunanjega omrežja. Nove naprave so avtonomne in njihovo kapaciteto znaša šest medsebojno neodvisnih programov istočasno ter registracijo dveh programov. Soba za registracijo pa ima za radijsko kroniko še poseben mali avditorij. Pri prenovitvi so sodelovale 4 razne tvrdke, montažo naprav pa je izvršil sam radijski tehnični personal.

Po obrazložitvi je ing. Candussi navzočim pokazal in razložil vse prenovljene prostore in naprave. Sledila je zakuska, nakar so se povabljenci od prijaznih gostiteljev poslovili.

Zaboj delavcu na glavo

Težja nesreča je zadela 54-letnega težaka Ernesta Sabatina iz Ul. T. Luciani, kateremu je med delom v novem pristanišču priletel z višine na glavo težak zaboj. Moža so odp... v bolnico zaradi lažjega možganskega pretresa, rane na čelu in udarca na želodec. Upajo, da bo v 15 dneh zopet okreval.

***

57-letna Marija Stranj iz Doline 175 se je javila v bolnici zaradi precejšnje rane na desni nogi. Žena je izjavila da se je ranila med delom na svojem vrtu z bodečo žico. Po prvi pomoči so jo poslali domov ter bo v 10 njena rana popolnoma zaceljena.

***

Pravcato smolo je imel pri svojem delu 28-letni Daniele Busia iz Ul. Besenghi. Zaverovan v opravke v mehanični delavnici «Marta» v Ul. Stuparich, ni opazil avtomobila, katerega je vozil gospodar delavnice, ki ga je nepričakovano podrl na tla. Vse bi se končalo srečno, če ne bi Busia priletel z roko na oster kos železa. Posledica tega padca se je kmalu pokazala: rana na dlani desne roke, katera se bo zacelila v desetih dneh.

Obiskovalci hvalijo jugoslovanski paviljon

Danes prispe večja skupina študentov-juristov iz Ljubljane pod vodstvom dekana dr. L. Vavpetiča na ogled velesejma

Veliko zanimanje vlada na tržaškem velesejmu za jugoslovanski paviljon. Lahko rečemo mirne duše, da, so se mnogi obiskovalci vrnili še enkrat samo zato, da so si ogledali natančneje izložene izdelke, pa seveda tudi one, ki jih prodajajo na drobno.

Letošnji jugoslovanski paviljon ima sicer popolnoma trgovski značaj, zato so na njem razstavljeni samo oni izdelki, ki so namenjeni za izvoz preko Trsta. Ni popolnoma točno, kar so pisali nekateri listi, da je na velesejmu prav vse, kar Jugoslavija izvaža. Razstavljalci so pač pripeljali v Trst predvsem one izdelke, ki so primerni za tukajšnji trg in za izvoz na Srednji in Bližnji vzhod.

Veliko zanimanje vlada med podjetniki za les in predvsem za lesne izdelke, ki predstavljajo v dobršni meri novost jugoslovanskega izvora. Cela vrsta lesnih izdelkov, ki jih vidimo na velesejmu, je rezultat novih tovarn zgrajenih po vojni, kot na primer tovarne športnega orodja «Elan» iz Slovenije. Ona se postavlja z zelo natančno izdelanim športnim orodjem in deli jadralnih letal. Zanimivo je to, da so ta jadralna letala napravljena iz lesa pokljuške smreke, ki daje zelo kvaliteten rezonančen in letalski les.

Seveda se obiskovalci ustavljajo tudi ob drugih izdelkih, predvsem ob folklornem blagu, kristalnih kozarcih, proizvod tovarne iz Rogaške Slatine itd.

Včeraj je prispel na tržaški velesejem dr. Pečar, pomočnik generalnega direktorja glavne uprave za uvoz in izvoz Slovenije s svojo ženo. V dopoldanskih urah si je ogledal jugoslovanski in ostale paviljone.

Danes bo prispela ob 9. uri zjutraj v Trst večja skupina študentov ljubljanske pravne fakultete pod vodstvom dekana fakultete dr. L. Vavpetiča in skupine profesorjev. Ta skupina študentov bo ostala v Trstu dva dni in si bo ogledala tržaški velesejem.

Skupina bo prišla z avtobusom ob 9. zjutraj in se bo ustavila pred kavarno Evropo. Pozivamo tržaške študente, da sprejmejo svoje kolege iz Ljubljane.

Včeraj dopoldne je obiskal jugoslovanski paviljon na tržaškem velesejmu generalni konzul Zapadne Nemčije v Milanu gospod Kreuzwald. Pregledal je natančno vse razstavljene proizvode zlasti pa kožne izdelke, folkloro in tobak. Po ogledu paviljona se je o njem zelo pohvalno izrazil.

Med drugimi inozemci je obiskal jugoslovanski paviljon tudi Mr. Andrew Maxwell, bivši pomočnik generala Mac Leana, s svojo soprogo, ki je kupila tudi nekaj gramofonskih plošč z jugoslovanskimi narodnimi pesmimi.

V pijanosti hoče v smrt
toda trezen se premisli

Okoli 2. ure ponoči se je pred hišo št. 94 na Ul. Soncini ustavil rešilni avto Rdečega križa, ki bi moral odpeljati v bolnico 47-letnega Albina Sebana, katerega pa ni bilo več v hiši. Samo kaplje krvi po tleh so pričale, da se je moralo nekaj zgoditi. Po besedah 36-letne Ane Barbo, ki stanuje skupno s Sebanom, je policija dognala, da se je Seban vrnil ponoči pijan domov, vzel britvice in se z njimi porezal po rokah, nakar je stekel na prosto in izginil v temo.

Okoli 4 zjutraj pa se je Seban sam javil v bolnici, kjer so mu bolničarji takoj obvezali rane in ga pridržali na opazovalnem oddelku zaradi globokih ran in prerezanih kit levega zapestja. V bolnici bo moral ostati, če bo vse v redu, kakih 8 dni. Seban, ki se je nekoliko streznil, je izjavil, da si zaželel smrti zaradi raznih nevšečnosti v njegovem življenju.

IZ ISTRSKEGA OKROŽJA

Baletni večer v Kopru

Baletna šola v Kopru priredi drugi baletni večer v Ljudskem gledališču v Kopru danes 4 julija ob 20. uri in jutri v oficirskem klubu v Portorožu (v korist Kulturnega doma v Trstu) s sledečim sporedom:

J. S. Bach, John Barrett, Jeremiah Clarke. Plesi starih mojstrov, (Minueti, Masch, Musette, Rigandor, Jigg). F. Pintarič: Pastoralna suita. (Dudaš, Fantazija, vivace andante cantabile II Dudaš). S. Prokofjev: Otroški dan. (Jutro, otroci se love, valček, kesanje, koračnica, večer, mesečina).

Plešejo učenci baletne šole. Sodeluje orkester JA, pod vodstvom dirigenta Jankoviča.

Izlet v Pulj

V soboto 7. julija z odhodom ob 12. uri bo izlet v Pulj s parnikom «Vida», kjer bomo prisostvovali Bizejevi operi «Carmen».

Vpisovanje pri prosvetnih društvih v Kopru, Izoli in Piranu, pri sindikalnih podružnicah in pri italijanskih kulturnih krožkih.

Cena prevozu vračunana vstopnina tja in nazaj je 150 din. Povratek v nedeljo zjutraj ob 8 uri.

Za hrano in pijačo bo preskrbljeno, ker bo na parniku deloval dobro založen bife.

Koloradskega hrošča so našli v Bujščini

V nedeljo je bilo v Bujščini množično pregledovanje krompirjevih nasadov. Ob tej prili ki so našli v Grožnjanu na njivah kmeta Ivana Severja na stotine koloradskih hroščev.

Direktor laboratorija in poizkusne postaje v Ankaranu tovariš dr. Kovačič je takoj šel na kraj in dal navodila za uničevanje. Poskusna postaja v Ankaranu pa je nekaj desetin hroščev zaprtih v epruvetah poslala po krajevnih ljudskih odborih, da bodo ljudje spoznali, kakšen je ta največji sovražnik krompirja.

Okrožni kmetijski odsek pripravlja potrebna zaščitna sredstva za množično akcijo proti koloradskemu hrošču. V najkrajšem času pa bo izdal podrobna navodila za zatiranje.

Glasbena šola je zaključila pouk

V soboto je zaključila s poukom tudi glasbena šola v Kopru. V letošnjem letu je bilo vpisanih v šolo 170 učencev, ki so imeli na razpolago brezplačno glasbeno izobrazbo in tudi ves notni material ter knjige.

Z novim šolskim letom bo uveden na šoli odsek za dirigente, ki bo vzgojil kader dirigentov za orkestre in zbore, učitelje petja za šole ter zapisovalce in harmonizatorje narodnih pesmi.

Prva skupina otrok odpotovala na počitnice

Včeraj zjutraj je odpotovalo nad sto otrok iz koprskega okraja na letovanje v Ptuj. Danes bosta odpotovali še dve drugi skupini v Slovenijo. To skupino bodo tvorili slovenski in italijanski otroci iz Sečjol, Sv. Lucije in Sv. Jerneja. Odpotovali bodo v znano letovišče in zdravilišče Dobrna. Okoli 70 otrok iz Babičev, Marezig, Boršta, Trušk in Vanganela pa bo odpotovalo v počitniško kolonijo v Logatec. V četrtek odpotuje zadnja skupina italijanskih in slovenskih otrok iz Izole in Baredov v Slovenijo. Osebje, ki bo spremljajo to skupino iz Izole, je odklonilo za svoje delo vsako nagrado.

Tudi iz Bujščine so že odpotovali otroci na počitnice v Slovenijo.

Danes in jutri pa bo iz Slovenije prišlo v koprski okraj okoli 650 otrok, ki bodo uživali oddih v naših obalnih mestih

Koper

Na zdravstvenem polju je bilo zadnje čase izvršenih več koristnih stvari. Najbolj oddaljena vas Osp je dobila novo ambulanto z otroško posvetovalnico. To bo v veliko olajšanje za tamkajšnje prebivalce, ki so morali do sedaj hoditi v Koper k zdravniku. Tudi v Sečjolah je bila otvorjena nova ambulanta z otroško posvetovalnico.

V Ankaranu je bil prenovljen sanatorij in je sprejel na zdravljenje nad 60 bolnikov. V notranjosti sanatorija bo v teh dneh dokončana mehanična pralnica in likalnica.

Danes je začela poslovati v prostorih socialnega skrbstva v Kopru prenovljena centralna ambulanta, kateri je priključena služba za otroke do 14 leta. Centralna ambulanta bo razpolagala z roentgenskim aparatom.

Portorož

Z začetkom letoviške in kopalne sezone je Portorož oživel od številnih obiskovalcev. Stirje obnovljeni hoteli v Portorožu in dva v Piranu so popolnoma zasedeni. Na upravo prihaja toliko prošenj, da vsem ne morejo ugoditi. Do sedaj je bila večina letoviščarjev iz Jugoslavije, nekaj pa tudi iz Trsta.

V soboto so odprli tudi veliki obnovljeni «Palace-Hotel». Uprava je že prej prejela toliko prijav, da bo vsem težko ugodila. Po informacijah, ki smo jih dobili, je precej zanimanja tudi iz Avstrije in Trsta. Tudi angleški in ameriški gostje bodo prišli.

Nova zobna ambulanta

Zelo bo razveselila vse tiste, ki jim zobje niso iz raznih vzrokov tako zdravi, kot bi morali biti, vest, da bo začela v prostorih Zavoda za socialno zavarovanje delovati zobna ambulanta za zavarovance in člane njihovih družin. Nova ambulanta bo moderno opremljena in bo vršila vsa popravila zob.

Lahko rečemo, da je bil skrajni čas, da so poskrbeli za to tako potrebno ambulanto. Do sedaj je bilo občutno pomanjkanje zobozdravnikov, ker sta v Kopru delala samo dva.

Z GORIŠKEGA

PRVA SEJA OBČINSKEGA SVETA V DOBERDOBU

Seje vodi tajnik

ki črta sprejete sklepe in vnaša v zapisnik samovoljne popravke

Novoizvoljeni občinski svet v Doberdobu je imel svojo prvo sejo dne 27. junija. Seji je predsedoval najstarejši svetnik Ferfolja Evgen. Dejansko pa jo je vodil le občinski tajnik Franzot. Po otvoritvi so svetniki, ki so bili izvoljeni na listi DFS, predsedniku pojasnili, da je treba iz sveta izključiti svetnika Cadeža Jožefa, bivšega župana ki je bil izvoljen na listi pluga in nakovala ker ni do izvolitve novega sveta še predložil obračuna občinske uprave. Predsedujoči svetnik Ferfolja je ugotovil, da po zakonu nima Cadež kot bivši župan, ki še ni dal občinskega obračuna, pravice biti v občinskem svetu. Utemeljitev so vnesli v zapisnik, kjer je bilo rečeno, da se iz navedenega vzroka Cadeža izključi iz občinskega sveta in ga nadomesti z Vižintinom Viktorjem, ki je med neizvoljenimi kandidati dobil največ glasov. Nato so sejo neupravičeno prekinili z izgovorom, da morajo Cadežu dati čas za pritožbo.

Dan nato pa so prejeli občinski svetniki vabilo, naj se zberejo na občini dne 30. junija, da bodo nadaljevali s prekinjeno sejo. Vabilo je podpisal sam bivši župan Cadež. Seji pa je predsedoval bivši podžupan Laurenti Jožef, ki ni pri občinskih volitvah sploh niti kandidiral za občinskega svetnika. Seje se je udeležil tudi Vižintin Viktor, ki bi po sklepu, ki so ga sprejeli na prvi seji, moral nadomestovati Cadeža. Sejo je zopet dejansko vodil občinski tajnik, ki je dajal besedo samo tistemu, ki je hotel. Med svetniki je že ob pričetku nastalo prerekanje, če sme prisostvovati seji Vižintin ali Cadež. Vižintin je povedal, da je njegova prisotnost, čeprav ni bil na sejo povabljen, upravičena in opozoril na sklep, ki so ga sprejeli na prvi seji. Tedaj je tajnik prečital pretipkani zapisnik zadnje seje, v katerem je gladko izpustil omenjeni sklep. Tedaj so Vižintin in ostali svetniki DFS protestirali proti samovoljnemu popravku zapisnika in zahtevali izvirnik, katerega je podpisal predsedujoči svetnik Ferfolja. Pri pregledu so ugotovili, da si je tajnik že v izvirniku dovolil popravek s črnilom, da ne gre v zvezi z izključitvijo Cadeža za sklep, temveč le za predlog. Svetniki DFS so ponovno protestirali proti takim popravkom in nastalo je zopet prerekanje, za katero se je tajnik v svoji pretkanosti prav malo zmenil in dal odobritev pretipkanega zapisnika na glasovanje. Zapisnik so odobrili.

Nato so svetniki izvolili za župana Ferletiča Mira, za občinska odbornika pa Pahor Bruna in Frandoliča Alojzija, za namestnika pa Ferfolja Evgena in Žužiča Andreja.

Ko je svetnik DFS Jelen Julko zahteval, naj vnesejo v zapisnik njegov ugovor v zvezi z neskladnostjo izvirnika in pretipkanega zapisnika, je tajnik, ne da bi svetniku sploh odgovoril, kar zaključil sejo.

Na občinskih sejah govorijo svetniki, ki so vsi Slovenci, slovensko. Občinski tajnik, uslužben v izrečno slovenski občini, slovenščine ne pozna. Namesto da bi se te nedopustne pomanjkljivosti zavedal in skrbno poslušal, kar mu svetniki iz vljudnosti tolmačijo v njegovem jeziku, se z njo še skoraj ponaša in z izgovorom, da ne zna slovenščine, popravlja zapisnike po svoji volji. Ali se tajnik ne zaveda, da pomeni ne pretipkati važnih sklepov ali pa vnašati v zapisnik samovoljne popravke, ponarejati javne dokumente? Če se tajnik ne zaveda, da s takim početjem krši zakon, ga mi na to opozarjamo.

Jutri seja občinskega sveta

Jutri večer ob 21. uri se bodo v dvorani deželnih stanov na gradu zopet sestali občinski svetniki in nadaljevali s proučevanjem nerešenih točk dnevnega reda. Verjetno bodo s to sejo zaključili poletno zasedanje in si lahko privoščili do jesenskega zasedanja malo počitnic.

Snoči se je v beli dvorani županstva sestal pod predsedstvom župana dr. Bernardisa občinski upravni odbor. Na seji so odborniki pretresali predvsem vprašanja navadnega upravneva značaja in predlog notranje komisije občinskih uslužbencev, ki zahteva uvedbo enotnega urnika v občinske urade. O sklepih, ki so jih sprejeli, bomo poročali jutri.

Odhod slovenskih deklic
na počitniško kolonijo v Kanalsko dolino

V ponedeljek je odpotovalo 33 najpotrebnejših slovenskih deklic z Goriške na počitnice v Ukve v Kanalski dolini. Počitniško kolonijo, v kateri so že lansko leto letovali slovenski otroci, je priredila Dijaška Matica. Deklice so odšle vesele in zadovoljne. Letovale bodo tri tedne in se v tem času duševno in telesno okrepile ter si v gorah pridobile zdravje in moč, ki jim bo potrebna, da z uspehom izdelajo prihodnje šolsko leto.

Za deklicami bo počitniška kolonija v Ukvah sprejela drugo skupino triintridesetih slovenskih otrok, ki bodo prav tako letovali tri tedne. Drugi bo sledila tretja in četrta. Dijaška Matica bo v svojo kolonijo, v kateri je preskrbljeno za razvedrilo in obenem pouk otrok, sprejela skupno 130 slovenskih otrok. Otroci in njihovi starši so bili lansko leto z oskrbo v tej koloniji zelo zadovoljni.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 3. julija 1951 se je v Trstu rodilo 7 otrok, umrlo je 7 oseb in porok je bilo 7.

Cerkvene poroke: častnik ameriške vojske Anthony Tornabene in tipkarica Barbara Anna Arrigni, ladijski konštruktor Ermenegildo Zorzut in gospodinja Marija Pahor, industrijski izvedenec Enea Zoch in gospodinja Stella Colino, uradnik Giulio Colucci in gospodinja Bruna Manfredini, uradnik Ricciotti Zacutti in uradnica Bianca Pizzamei, kovač Romolo Taverna in šivilja Edda Sbroiavacca, mehanik Stefano Brunetti in trg. pomočnica Gelesina Pontel.

Umrli so: 41-letni Albin Jeličič, 77-letni Cosimo Ricci, 47-letna Nicolina Benedetti por. Cristiani, 3 mesece stari Leonardo Cavalieri, 82-letna Antonia Zulian vd. Nider, 63-letni Giuseppe Cerqueni, 72-letna Giustina Mainardi.

ADEX-IZLETI

prireja 21. in 22. julija
dvodnevni izlet v

Ljubljano
Rovinj
Opatijo
Reko in
Lovrano

enodnevni izlet 22. julija v

Škocijansko jamo
Idrijo
Cerkno
Dornberg

Prijave pri Adria-Express v Ul. Fabio Severo št. 5 do 7. julija. Tel. 29943.

Zaključne razstave
in prireditve slovenskih šol v slikah

Razstava slovenske osnovne šole pri Sv. Ani se ponaša z mnogimi deli, ki pa se odlikujejo tudi po lepi izdelavi. Pridne deklice in dečki so letos tudi dvakrat nastopili, kajti prireditev, ki so jo imeli med letom, so morali na željo vseh staršev ponoviti.

Pionirji iz Rocola in od Sv. Jakoba so nastopili v soboto pri Gregorju z recitacijami, petjem in igrico «Vrabci» ter dosegli velik uspeh.

Šola v Ul. sv. Frančiška se ob zaključku šolskega leta ni postavila le z lepo urejeno razstavo, temveč je pokazala svoje uspešno delo tudi z odličnim uspehom učencev, ki so polagali izpit za gimnazijo.

Strokovna šola v Rojanu je poleg dekliških ročnih del razstavljala tudi lepe in natančne izdelke gojencev. Razstava je pokazala sistematično delo vzgojiteljev, zato tudi uspeh na koncu leta ni mogel izostati.

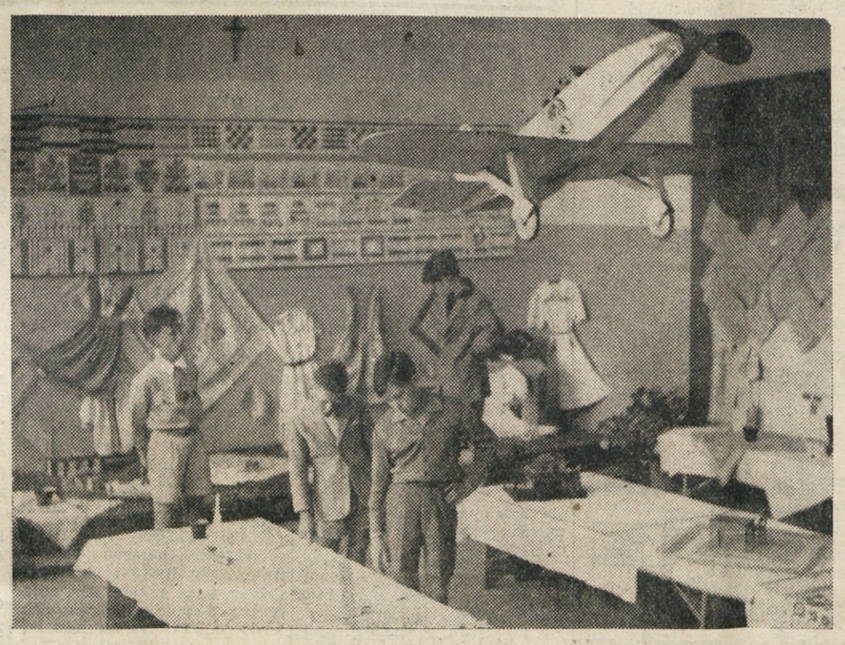

Učenci in učenke slovenske osnovne šole na Opčinah so letos prav lepo zaključili šolsko leto. Priredili so razstavo ročnih del in risb, ki je pokazala velik napredek naših šolarjev. Tudi s prireditvijo so se odlično postavili. Nastopili so z igro «Dve Marički», v kateri so igrali, plesali in peli. Z njimi so nastopali tudi učitelji. Igra je tako navdušila, da si vsi poslušalci žele ponovitve.

Slovenska osnovna šola pri Sv. Ivanu je pokazala svoje uspehe z odlično igro «Janko in Metka» v Avditoriju in s pestro razstavo.

Gojenci strokovne šole na Opčinah so z razstavljenimi deli pokazali vso spretnost svojih mladih rok.

Ob zaključku šolskega leta so se postavili barkovljanski otroci s prav lepimi ročnimi deli. Posebno so nam ugajale bluze, ki so jih deklice izvezle v narodnih motivih.

Slovenska osnovna šola iz Skednja je zaključila šolsko leto z nadvse uspelo predstavo, ki je privabila mnogo velikih in malih, da so občudovali pogumne malčke, ki so nastopali. Poleg prireditve je imela šola tudi razstavo, ki je bila pestra in zanimiva. Na sliki vidimo risbe in deška ročna dela, v ozadju, pa vrsto «Kitajčkov», ki so ljubko peli in plesali na prireditvi.

Osnovna šola pri Sv. Jakobu je imela poleg drugih del razstavljene posebno lepe vezenine, ki so jih drobne ročice skrbno izvezle.

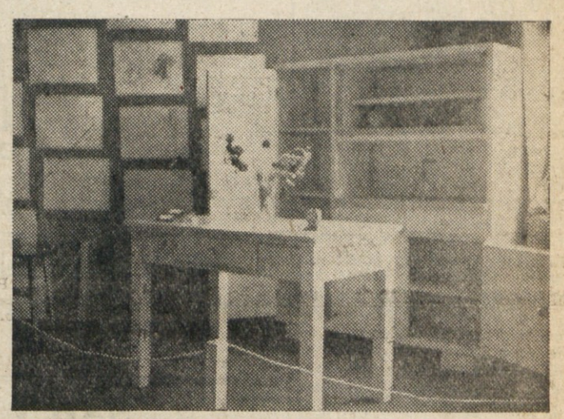

Strokovna šola na Opčinah je imela razstavljena že velika dela, ki dokazujejo, da bodo mladi gojenci postali kmalu pravi mojstri.

Kakor industrijska šola, tako je pripravila razstavo tudi osnovna šola v Rojanu. Tudi ročna dela učencev te šole so bila prav lepa.

Tudi slovenska osnovna šola v Ul. Donadoni je zaključila šolsko leto s prisrčno prireditvijo in uspelo razstavo.

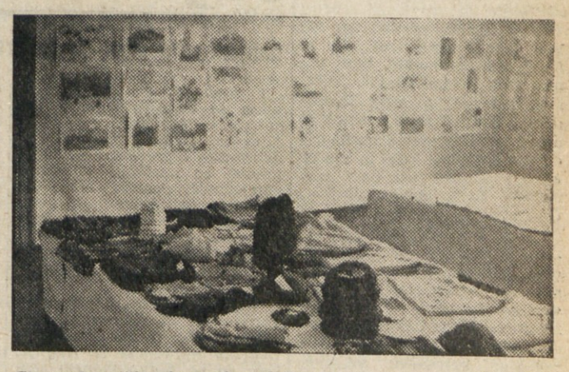

Slovenska nižja gimnazija pri Sv. Jakobu je imela med prvimi šolami lepo in zanimivo razstavo ob zaključku šolskega leta.

Jose del Bario

LJUDSKA GIBANJA V ŠPANIJI IN INFORMBIROJEVSKI VODITELJI V EMIGRACIJI

V ČASU POGODBE HITLER-STALIN

V.

Februarja 1939. leta so fašistične armade potisnile v Francijo čez Pirenejе preko pol milijona Spancev. Zgodovina revolucionarnih borb do tedaj še nikoli ni poznala tako številne emigracije. S pol milijonom emigrantov so prešli v Francijo: vlada in predsedništvo republike, parlament, predsednik katalonske vlade, njegova vlada in parlament Katalonije, baskijski predsednik in njegova vlada, nacionalna vodstva vseh antifašističnih strank in organizacij, a z njimi nekoliko tisočev voditeljev in članov; 200.000 borcev v popolni vojni opremi, ki čeprav izčrpani, so vendarle predstavljali močno silo.

SE VEDNO MOŽNOSTI ZA AKCIJO

Teh pol milijona ljudi je predstavljalo velik politični kapital poleg vseh težkoč, ki so bile s tem nastale v Franciji in sploh v svetu. Ta tako številna emigracija je bila bogata in je razpolagala z ogromnimi denarnimi sredstvi. Vsaka partija in organizacija je prav tako razpolagala z znatnim kapitalom. Komunistična partija Španije in Združena socialistična partija Katalonije sta imeli v Franciji najštevilnejše in najbolje organizirane sile. Istočasno sta bili tudi najbolj odločni, ker sta ohranili moralo pri svojem članstvu na zavidljivi višini, kljub porazu in dezorientaciji, ki je vladala zaradi stališča in aktivnosti voditeljev KPS. Ekonomska sredstva teh dveh partij so bila prav tako pomembna.

V koncentracijskih taboriščih Francije, Severne Afrike in Amerike, kamor so pričele prihajati prve skupine beguncev, so bili prav člani teh dveh partij prvi, ki so se organizirali in ponovno začeli razvijati politično življenje. Voditelji KPS in PSU so imeli sijajne možnosti, da razvijejo pomembno politično delavnost v novo nastalem položaju, tako v odnosu na Španijo kakor tudi proti inozemstvu. Takoj po prihodu v Francijo je prišla do izraza razdvojenost v republikanskem taboru. Ta razdvojenost je bila koristna in zaradi tega ni bilo potrebno ničesar ukrepati, da izgine; prav nasprotno, potrebno je je bilo dobro razcepiti.

Na eni strani smo bili mi, ki smo v času vojne bili vztrajni pristaši nudenja odpora in vojne, pa čeprav pod najtežjimi pogoji, za obrambo republike, mi, ki smo tvorili temeljno silo Ljudske fronte in ki smo do poslednjega trenutka vojne ter tudi v emigraciji ostali zvesti republiki. Mi smo tvorili ogromno večino. Na drugi strani so bili tisti, ki so se zbirali okoli izdajalske Hunte, polkovnika Casada in majhno število tistih, ki so se jim pozneje pridružili. To je bila majhna skupina voditeljev brez množice. Prva skupina je služila kot baza republikanski vladi v emigraciji, v kateri so sodelovali tudi predstavniki KPS, Socialistične partije (Partido socialista obrero de Espana — PSOE), Splošne sindikalne zveze, Nacionalne konfederacije dela, Združene socialistične partije Katalonije, Baskijske nacionalne partije (Partido nacional Vasco — PNV), kakor tudi predstavniki drugih republikanskih in nacionalnih partij. Ta vlada odpora, za kakršno smo jo imeli še naprej, je uživala podporo najširših množic kakor tudi mladinskih organizacij. Druga skupina, odkriti nasprotniki tega, da bi republikanska vlada podaljšala svoj obstanek še v emigraciji, pa se je zbirala okrog «socialističnega» voditelja Indalesija Prijeta.

Obstoj te razcepljenosti ni zmanjševal sile množic v emigraciji. Zaradi tega je bilo nujno, da je komunistična partija, kot najbolj disciplinirana organizacija sil (in tudi zaradi tega, kar smo zgoraj navedli) začela izvajati politiko, ki bi odgovarjala novim pogojem. Razdeljenost med emigranti je olajšala izvedbo velikih nalog, ki so bile pred antifašistično emigracijo: to je bilo nadaljevanje borbe proti fašizmu, ki je v Španiji začasno zmagal. Antifašistične množice v emigraciji, njihove partije in organizacije, njihove republikanske institucije so vlivale mnogo upanja vsem Spancem, ki so v Španiji poskušali, da reorganizirajo svojo partijo in da nadaljujejo v novih prilikah z defenzivno borbo.

Da bi komunistična partija mogla zaktivizirati vse svoje sile, tako v emigraciji kakor v sami Španiji, da bi mogla ponovno prevzeti vodilno vlogo, ki ji je pripadala, se je zahtevalo, da analizira svojo politiko in delo za časa naše borbe, da sama najde svoje šibkosti in napake, da jih prizna in razjasni, da svobodno iznese likvidatorsko delo današnjih informbirojevskih voditeljev, da podvzame notranje partijske ukrepe za osnovanje takega partijskega vodstva, ki bi bilo odgovorno in sposobno, da vodi partijo pravilno pod novimi pogoji. Če bi partija postopala tako, bi ponovno prevzela in obdržala vodilno vlogo, a člani partije in antifašistične množice v domovini bi dobili nove moči za svoje nadaljnje delo.

Vsega tega pa ni bilo mogoče doseči. Delegati Kominterne so preprečevali vsako diskusijo v Franciji. Kadar smo se mi, voditelji PSU trudili, da vsilimo tako diskusijo, je izvršilni odbor Kominterne zahteval od nas, da pridemo v Moskvo in da to vprašanje tam prediskutiramo. V Moskvi je izvršilni odbor Kominterne zavestno zmešal vsa vprašanja, tako da bi za vsako ceno preprečil, da bi kakršno koli vprašanje bilo razjasnjeno in da bi padla odgovornost za pretrpeli poraz na današnje informbirojevske šefe in delegate Kominterne. Izvršilni odbor Kominterne je rešil kazni Dolores Ibarruri, Antona Uribea, Miha Carillija, Delicada itd. Izvršilni odbor Kominterne je znal, kaj dela.

ODGOVORNOST POLITBIROJA IN DELEGATOV KOMINTERNE

Nekega dne bo vsekakor potrebno, da z vso obširnostjo brez kakšne koli pristranosti in samoljubja objasnimo, kaj se je dogajalo v Moskvi za časa diskusij, ki smo jih imeli Jose Dias, Dolores Ibarruri, Jesus Ernandes, Comorera in jaz z Dimitrovim, Manuilskim, Gereo, Gotwaldom, Pikom, Martijem in drugimi člani izvršilnega odbora Kominterne. To so bile neskončne diskusije. Poleg vsega je bilo na njih jasno postavljena odgovornost sedanjih španskih informbirojevskih voditeljev, a potem tudi delegatov Kominterne za neuspehe, katere smo doživeli v Španiji. Stvar se je tako daleč razvila, a argumente, katere smo mi uporabljali, je bilo nemogoče pobiti, tako da je izvršilni odbor Kominterne, ko je uvidel, da je treba komunistično internacionalo rešiti pred vsako odgovornostjo za poraze v Španiji, našel izhod v tem, da je odgovornost zvrnil na politbiro KPS (katerega je Kominterna nedvoumno obtožila, da ima «turško glavo», kakršno imajo končno vsa vodstva, ki so osnovana po njihovi zamisli) ter iznesel proti politbiroju KPS resolucijo, najjasnejšo resolucijo, ki je kdaj koli bila iznesena proti neki partiji v vsej zgodovini Kominterne.

Ta resolucija je bila izglasovana že v začetku 1939. leta, nikdar pa ni bila dana članstvu KPS, da jo spozna.

NOVA POLITIKA ZSSR IN NJENA IZDAJA GIBANJA

Resolucija je bila iznesena v času, ko je Rusija doživljala prve dneve dogovora Hitler-Stalin, ko je verjela v to, da se bo mednarodna situacija razvijala po poti, ki jo je privedla do tega dogovora, čeprav ni bila popolnoma prepričana v to. Ta resolucija ni bila nič drugega kot rezervni dokument za primer, da nekega dne nastane potreba, voditi proti Španiji drugačno politiko, ki bi zahtevala, da se za potrebe njenega proizvajanja žrtvujejo tudi ti gotovi služabniki.

Zunanja politika Rusije je delala na tem, da bi bila v vsaki deželi skupina voditeljev, v katero bi ZSSR lahko imela maksimum zaupanja, taka skupina, ki bi glasno sprejela in proizvajala politiko Kominterne, ki bi vsilila njeno proizvajanje, ne da bi poprej zahtevala pojasnitev, skupini voditeljev, ki ne bi niti poskušali omogočiti, da članstvo nasprotuje ali želi, da diskutira ali podvomi v njeno pravilnost. Kominterna je imela že takrat težave z drugimi partijami — to je jugoslovanskim komunistom gotovo dobro znano — v teh trenutkih še ni hotela odreči niti eni taki poslušni skupini. Mi, ki smo diskusijo o naših problemih sprožili celo v Moskvi, mi, ki smo napadali današnje španske informbirojevske voditelje — dejansko smo napadali izvršilni odbor Kominterne, ter napadali njene delegate — smo jasno pokazali, da brez diskusije ne sprejemamo zunanje politike sovjetske vlade. Zaradi tega smo bili mi tisti, katere je bilo treba likvidirati.

Ko je bila končana diskusija, je bilo odločeno, da Jesus Ernandes, Juan Comorera in jaz zapustimo ZSSR. Tedaj je bila že druga polovica oktobra. V tej dobi je bilo stališče vsakega komunista do ZSSR merjeno po tem, kaj misli o dogovoru Hitler-Stalin. Politika vsakega komunista do njegove dežele je bila odvisna od tega, kaj je mislil o tem dogovoru, a potem tudi o sovjetski politiki «miru». Vsakdo izmed nas je moral z Manuilskim razpravljati o tem dogovoru; brez dvoma ni bil rezultat teh razgovorov Manuilskemu všeč. Jesusa Ernandesa in Juana Comorera so konfinirali v Norveški vse do začetka 1940. leta. Ko sta se ponovno vrnila v Moskvo, je Comorera — ker se je pokoril — odšel v Meksiko. Ernandesu je šele 1944. leta uspelo, da zapusti Sovjetsko zvezo. Jaz sem zapustil Moskvo 1940. leta. Napotili so me v Južno Ameriko s posebno prepovedjo, da ne smem vršiti nikakršne vodilne funkcije, niti v Združeni socialistični partiji Katalonije niti v Komunistični partiji Španije.

Komunistična internacionala je poskušala povečati avtoriteto sedanjih španskih kominformističnih voditeljev, tako da je resolucijo, katero so izglasovali proti njim, vrgla ad acta. Tako stališče je tedaj prijalo Kominterni.

Dogovor Hitler-Stalin je prinesel tako španski emigraciji kakor tudi množicam v Španiji sami velikansko škodo. Te škode niso mogli komunisti nikoli več popraviti. Sovjetska politika «miru», obramba dogovora Hitler-Stalin je vsiljevala Španiji tako politiko, ki je niti sami komunisti niso mogli sprejeti. Velikanska politična vrednost naše emigracije se je začela zmanjševati. Zunanja politika Sovjetske zveze je uničila Ljudsko fronto Španije. Vlada pod predsednikom dr. Negrinom je izgubila s politiko partije svojo najsolidnejšo osnovo. Ta politika, ki so jo s podkupljenim žarom branili sedanji španski informbirojevci, je razdelila republikanske sile odpora. Niti socialisti niti republikanci niti sindikalisti ne katalonski ne baskijski nacionalisti niso mogli sprejeti take politike, ki je prijala nemškemu hitlerizmu in italijanskemu fašizmu, katere je Franco najbolje imitiral; proti njihovim vojnim edinicam smo se mi borili na španskem ozemlju. Niti sami komunisti niso mogli mirne vesti braniti to politiko, ki je pomagala, da so se na evropskem nebu vzdrževali tisti nacistični avioni, ki so ubijali in ranili naše borce, naše žene in naše otroke.

V notranjosti Španije je bila zmešnjava in malodušnost še večja. Nihče ni mogel razumeti niti komunisti ne, da je pravilna politika Rusije in komunistov, živeti v miru z nemškimi nacisti in italijanskimi fašisti, ki so branili španske falangiste, pod čijim terorjem je živelo vse ljudstvo. Nihče v Španiji ni pozabil, a tudi nikdar ne bo pozabil, da so nosili angleški in francoski reakcionarni krogi velik del odgovornosti za poraz španske republike. Toda v temni noči španskega fašizma je dogovor Hitler-Stalin zbral nad španskim nebom še gostejše oblake. Ko se je Anglija po porazu Francije upirala hitlerjevskim napadom, je bil ta odpor edini žarek upanja, ki je prodiral skozi španske megle, toda tudi ta žarek je bil omračen s politiko komunistov, ki so kot branitelji ruske politike «miru» trdili, da je Anglija sovražnik št. 1 in prišli tako do zaključka, da je zmaga nacistične armade nad Anglijo — prvi pogoj za dobočo svobodo vseh narodov.

Dogovor Hitler-Stalin ni le razdelil španske republikanske emigracije, ki se nikoli ni več združila, in s tem praktično uničil velikansko vrednost enotnosti, temveč je tudi 500.000 beguncev v Franciji (kakor tudi revolucionarno elito vseh dežel Evrope, ki se je v Francijo zatekla) pustil popolnoma razorožene na milost in nemilost internacionalnega fašizma, ki je imel Francijo za svoj plen.

Vsi stari zavezniki Komunistične partije pa tudi njeni mnogi člani so jo začeli napadati. Vsi tisti pa, ki so ostali zvesti partiji in ki so se borili za izvajanje nove politike, so ali izgubili ali pa so začeli izgubljati zaupanje ne samo v sedanje informbirojevsko vodstvo, temveč tudi v Kominterno, kakor tudi v «genialnost» ruskega vodstva. To se je dogodilo v emigraciji kakor tudi v sami Španiji. Vse to je pripomoglo k ustvarjanju položaja, v katerem so španski informbirojevski voditelji nesposobni, da mobilizirajo množice v borbi proti Francu, istočasno ko ostale antifašistične sile odbijajo sodelovanje z njimi.

(Nadaljevanje sledi)

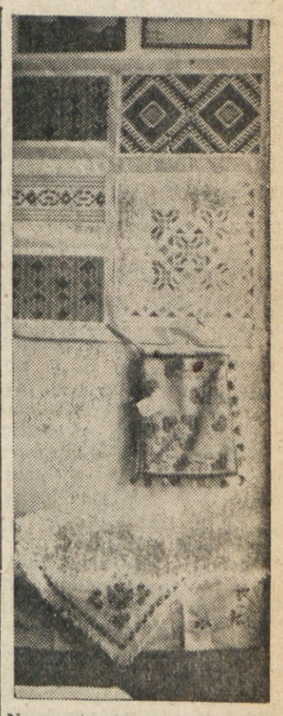

Na razstavah smo občudovali lepe narodne motive.

Pionirji iz Barkovelj z režiserko Zlato Rodoškovo so nastopili v Skednju.

PRIMORSKI DNEVNIK

VREME Vsa Evropa je sedaj pod področjem visokega zračnega pritiska, ki se razteza od Azorov do Drjepra. K nam prihajajo tropske zračne gmote, ki ustvarjajo ugodno vreme. Za danes je predvidevati še novo povečanje toplote. Nebo bo jasno. Morje skoraj mirno.

RADIO Današnje najvažnejše oddaje: **Jug. cona Trsta:** 13.45 Prokofjev: Romeo in Julija, odlomki iz baleta; 21.00 Poje tržaški Komorni zbor. **Slovenija:** 12.00 Zbori iz znanih oper; 21.30 Klavirske skladbe sodobnih skladateljev. **Trst II.:** 13.00 Popoldanski koncert; 22.38 Operetna glasba. **Trst I.:** 20.33 Lahka glasba; 22.50 Jazz za klavir.

DANES OPOLDNE V METZU

Ob navdušenju športnikov 38. „Tour de France" otvorjen

Proga je nekoliko krajša od prejšnjih - Dobiček ne bo ravno najmanjši - Bo zmagal Coppi? - Veliko zanimanje občinstva vsega sveta

METZ, 3. — Končane so formalnosti, katerim se je moralo ukloniti vseh 123 udeležencev letošnjega «Tour de France», ki začenja jutri svojo krasno odisejado. Velika večina dirkačev je opravila vse potrebno že dopoldne, po kosilu je urad posloval le še za nekatere zamudnike, med katerimi so vzbudili zanimanje množice Magni, Robic in Bonnaventure, Fausto Coppi, ki je zaradi znanih neprilik prišel prepozno iz Pariza, je bil zastopan po svojem pooblaščencu.

Prva etapa popelje skozi Mosello, La Mosa, La Marno v Reims. Dolga bo 185 km. Cilj bo na velodromu, kjer bodo vozači prevozili eno rundo; čase pa jim bodo izmerili pri vhodu v velodrom. Prva etapa ne bo težka, vzpetin praktično ni, le cesta je slaba. Zmagovalec bo dobil eno celo minuto dodatka, drugoplasirani pa 30 sekund.

123 tekmovalcev je razdeljenih v dvanajst ekip: Belgija, Italija, Francija, Pariz, Ile de France, severo-vzhod, vzhod-jug-vzhod, zahod-jug-zahod (vse te ekipe bodo imele 12 dirkačev), Švica, Luksemburg, Holandska, Španija, Severna Afrika (po 8 vozačev).

Celotna proga je dolga 4.692 km, razdeljena pa je na 24 etap. 1.613 km vodi po hribovitem terenu, razkosanem v deset etap. V teh desetih dnevih vožnje bodo preplezati 21 hribov, od tega šest zelo napornih, in se bo rodil zmagovalec. Kdor je zasledoval «Tour» prejšnja leta, bo kmalu ugotovil, da so letošnje etape krajše kot navadno. Razlog? Zelo enostaven; Francozi bi radi sami pozobali vse češnje. Njihovi dirkači imajo namreč vse dobre lastnosti; hitri so in dobro vozijo navkreber, primanjkuje pa jim vzdržljivosti. Zaradi skrajšane proge in povečanja števila etap bosta samo dva prosta dneva, kar bo hud napor za vozače. Cilj bo v Parizu a mnogi mislijo, da ni lepo, da je prestolnica tako zanemarjena, da ni v njej tudi starta. Pravijo, da šele pariška množica da dirki pravi šarm, pečat. V Parizu je poleg tega tudi cilj četrte etape. Proga je letos precej spremenjena, saj je okoli 1750 km cest, na katerih dosedaj šumna karavana še ni potovala.

Organizirano je vse, kar je bilo treba organizirati. In to ne v zadnjih dnevih, kajti ponos vseh očetov takih dirk, med katerimi je brez dvoma glavni Goddet je, da lahko že mesec pred začetkom naznanijo do ure natančno kdaj in kje bo «Tour» potoval, kje bodo prenočišča in podobno. Jacques Goddet joče revščino, češ da ga bodo po dirki odpeljali naravnost v zapor, da bo prodal celo lastno srajco; a potolažimo ga lahko: čisti dobiček «Toura» bo okoli 40 milijonov frankov. Dirkače bo seveda kot običajno tudi letos spremljala reklamna karavana, sestoječa iz približno 50 vozov.

Favoriti? Bobet, Koblet, Coppi, Magni. Iz teh bo moral iziti zmagovalec. Presenečenja niso izključena, a ne preveč verjetna. Morda je proga, s krajšimi etapami primernejša za Magnija in Kobleta, dočim bo Coppi sam sebi glavna ovira. Dvakrat zaporedoma je obležal zaradi poškodb, nesreča na «Giru», in končno še smrt brata so zadosten razlog, da odvzamejo srčnost in samozaupanje tudi najbolj uravnovešenemu človeku.

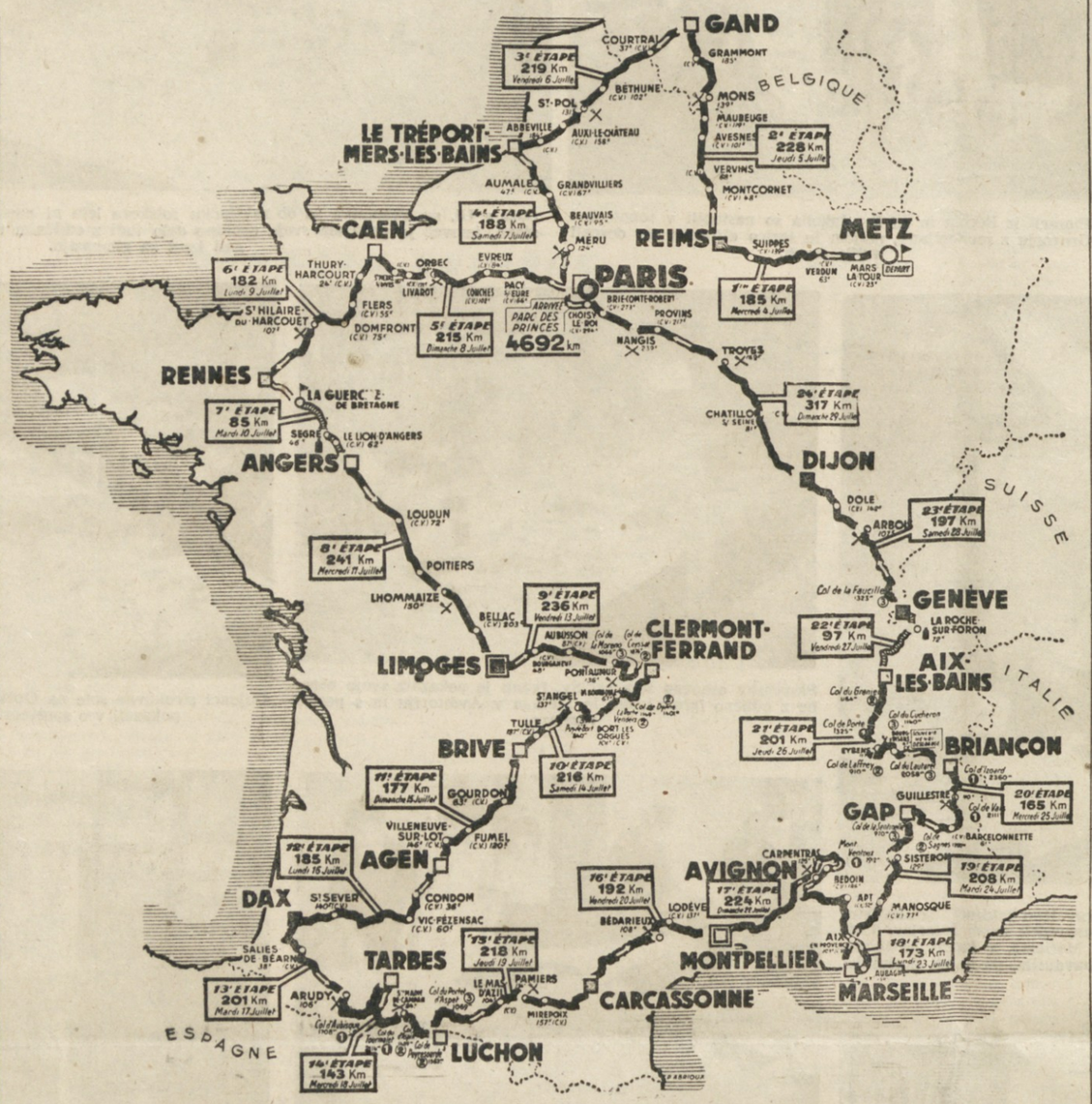

Kuje se usoda Zvezde

S porazom Juventusa bi Jugoslovani povečali šanse

SAN PAUL, 3. — Danes zvečer bosta v San Paulu zaigrala «Juventus» in «Olympique» iz Nice. Pravzaprav bo pri nas že dan (3. zjutraj) in zato rezultati do izida listov še ne bodo znani. Trener Carver je izjavil, da ne bo spremenjeno moštvo, ki je igralo proti Crveni zvezdi. Radikalne spremembe pa napovedujejo Francozi. Njihova zmaga bi zelo ustregla Zvezdi; s tem bi Jugoslovani ponovno imeli upanja na vstop v finale (prvi dve ekipi iz vsake skupine).

V Riu nastopi «National» proti «Sportingu»; dva poraženca, od katerih je prvi mnogo boljši in zato favorit. V sredo igra v Riu «Austria» proti «Vasco de Gama». Zmagovalec te tekme bo siguren finalist. Igralo se bo ob umetni razsvetljavi in pričakujejo nove rekorde v nabrani vstopnini.

Istega dne bo Crvena zvezda skušala poraziti Palmeiras. Dvomljiv podvig, a pogum velja.

SREDNJEEVROPSKI POKAL

Dinamo in Lazio poražena

Upravičeno zadovoljstvo Avstrijcev

DUNAJ, 3. — V prvi tekmi za «Srednjeevropski pokal» je Wacker iz Dunaja premagal zagrebški Dinamo s 4:1 (2:0). Gole so dali: Bockon, Haumer, in Brinek (2) za Avstrijce ter Horvat za goste. Dinamo je izgubil nepotrebno, saj se je 80 odst. igre odvijalo pred vrati Avstrijcev. Dinamovci so streljali izredno slabo in netočno in je tako ena sama žoga našla pot do mreže. V drugem polčasu so se Jugoslovani nekoliko popravili.

Tudi italijanski gostje niso imeli večje sreče od Jugoslovanov. «Rapid» jih je pregazil s 5:0 (2:0). Finale turnirja bo torej med domačini, za tretje in četrto mesto pa se bosta borila italijanski Lazio in Dinamo iz Zagreba. Z današnjima zmagama, ki se pridružujeta triumfu «Austrie» v Riu, je avstrijski nogomet ponovno in jasno pokazal, da je na zavidno visokem nivoju.

ZADNJA POROČILA

Truman zahteva nove 4,5 milijarde

V ZDA zatrjujejo, da premirje na Koreji ne bo vplivalo na izvajanje načrta za obrambo - Izjave Marshalla in Wilsona Danes zvečer govori Truman izpod spomenika Washingtonu

WASHINGTON, 3. — *Jutri bodo v ZDA proslavljali dan neodvisnosti. Ob tej priliki bo imel ameriški predsednik Truman govor ob 21.30. Govoril bo izpod spomenika Washingtonu.*

V ZDA se nadaljuje razprava o vprašanju nadaljevanja oboroževanja. Sicer to doslej še ni vprašanje, ko bi se odločevali, ali naj bi nadaljevali z oboroževanjem, ali pa načrte zmanjšali. To so samo zatrdila, da ZDA ne bodo šle mimo izdelanih načrtov za povečanje obrambne moči — kljub govoricam o bližnjem koncu vojne na Koreji.

Tako je danes na primer Truman predložil kongresu novo zahtevo po dodatnih kreditih v vrednosti 4,5 milijarde dolarjev, potrebnih za vojaške gradnje v ZDA. Od skupne številke 4.535.212.308 dolarjev, bodo dali na razpolago vojski 1 milijardo 237.069.698, mornarici 894.242.610 in letalstvu 2 milijardi 403.900.000 dolarjev.

Te kredite misli opozicija v ameriškem kongresu vsaj delno zmanjšati. Včeraj jih je med drugimi podprl ameriški tajnik za obrambo, George Marshall, ki je v kongresu zagovarjal stališče, da je Evropa sprejela do ZDA večje obveze.

Truman je zahteval vsega skupaj doslej 8,5 milijard. Nekateri menijo, da bi kljub podpori Marshalla vseeno mogli zmanjšati te kredite v vrednosti približno 2 milijard dolarjev.

Parlamentarni krogi, ki proučujejo Marshallovo izjavo, poudarjajo pri tem naslednja dejstva: ameriški zavezniki v Evropi hočejo postaviti na noge armado 5 milijonov mož do leta 1954. Po koncu vojne so evropske države že povečale svoje proračune za 160 odst. Marshall je v svojem govoru ostro nasprotoval znanim kritikam v ZDA, po katerih v Evropi polagajo premajhno pažnjo na obrambne napore. Izjavil je, da je vprašanje oboroževanja za Evropo drugačno, kot pa za ZDA. Znižanje življenjske ravni v ZDA bi bilo pravzaprav potrebno, isto pa pomeni v Evropi povratek črnega kruha. Marshall je odločno nasprotoval vključitvi Španije v NATO, zlasti iz političnih vzrokov.

Prav tako kot Marshall včeraj, je danes zagovarjal Trumanovo stališče glede takojšnjega nakazila dodatnih kreditov tudi ravnatelj za mobilizacijo in obrambo Charles Wilson. Izjavil je da si «ne smemo dovoliti zmanjšanja ritma našega načrta za obrambo». Pred finančno komisijo je zahteval od senatorjev, naj odobrijo za 10 milijard dolarjev dodatnih davkov, kot je zahteval Truman. Zatrdil je, da «premirje na Koreji ne bo vplivalo na obrambni načrt ZDA».

Prejšnji teden je predstavniška zbornica odobrila za 7 milijonov 200.000 dolarjev dodatnih davkov, medtem ko je Truman zahteval 10 milijard za proračun do konca junija 1952.

Odbor za nafto v ZDA

WASHINGTON, 3. — Danes so postavili poseben odbor z nalogo, da pripravi načrte za primer, če bi morale ZDA reorganizirati svojo petrolejsko proizvodnjo. Prva naloga tega odbora bo proučiti posledice morebitnega prenehanja dela čistilnic nafte v Abadanu in pripraviti načrte proti morebitnemu pomanjkanju nafte. Ta odbor so imenovali «Odbor za upravo nafte za obrambo» in bo v njem zastopanih 19 predstavnikov ameriških petrolejskih družb, ki imajo svoje naprave v tujini. Sedež novega organa bo v New Yorku.

Marshallova pomoč za sovjetsko področje Avstrije

DUNAJ, 3. — Avstrijska vlada je javila, da bo poslala na sovjetsko področje Avstrije 20.000 ton žita iz fonda Marshallove pomoči. Žito bodo prepeljali iz ameriškega področja Nemčije na sovjetsko področje Avstrije z ladjami po Donavi. Sovjetske okupacijske oblasti so na to pristale.

Oatis pred sodiščem

FRANKFURT, 3. — V Pragi se je danes že drugi dan nadeljeval proces proti ameriškemu novinarju Oatisu. Danes je razlagal sodnikom potankosti s svojih sestankov z vojaškim atašejem ameriškega poslanništva, na katerih sta razpravljala o vprašanjih češkoslovaške obrambe.

Popoldne je ob prisotnosti Oatisa sodišče, na zasedanju za zaprtimi vrati zaslišalo vojaške in politične strokovnjake o važnosti dela Oatisa in drugih obtožencev na tem procesu.

Vodja tiskovnega urada ameriškega zunanjega ministrstva, Lincoln White, je izjavil danes na tiskovni konferenci, da je namen Oatisovega procesa blatiti ZDA in še posebej ameriški tisk.

Zagrizeni boji južno od Piongianga

Na bojišču ni bilo opaziti danes nobenega znaka pomirjenja, ki bi lahko služilo za uvod bližnjim pogajanjem Letalske sile OZN so nadaljevale z bombardiranjem

KOREJSKO BOJIŠČE, 3. — Na bojišču je tako, kot je bilo vse te začnje tedne. Prenehanje ognja je še vedno samo upanje; korejska stvarnost so še vedno bombe, izstrelki in granate.

Danes so zavezniki čistili področje «železnega trikotnika» in so se tolkli južno od Piongjanga po tamkajšnjih hribih. Javljajo celo, da od zadnjega drugega dela spomladanske ofenzive niso videli na bojišču toliko Kitajcev, kot danes. Zakopani so bili na dobro izbranih položajih.

Boji za postojanke v tem «trikotniku» so se pravzaprav pričeli že v nedeljo. Vendar so bile to lahke izvidniške akcije. Sile OZN so pričele z resnim prodiranjem šele danes. Vojaki pravijo, da se jim zdi, kot da ne bi bilo govora o ponudbah za prekinjenje ognja — ravno nasprotno. Zavezniki so pričeli prodirati iz Čorvona in Kumhve in pri tem naleteli na minska polja in odlično organiziran zaporni ogenj topov in minometov.

Upajo, da so to zadnji veliki boji v sedanji vojni. Opazili so, da so Kitajci v «mirnem» obdobju prejšnjega tedna uspeli pripeljati v prvo bojno črto veliko množino topov.

Današnje večerno poročilo omenja poleg teh bojev, tudi stike severno in severnozahodno od Korangporija.

Kljub bližnjim pogajanjem so ameriške veletrdnjave nadaljevale s svojim bombardiranjem severnokorejskih letališč. Vrgle so bombe na letališče pri Fenjangu in Hvangjuju. Naletele so na precejšnji ogenj iz protiletalskih topov, vendar niso srečale nobenega nasprotnega letala. Lažja ameriška letala pa so obmetavala v bombami napalm vojaško središče Kiomipo severno od Fenjanga. Uničila so tudi nekaj sto vagonov.

KINO

V TRSTU

Rossetti. 17.00: «Kri in arena» T. Powell, R. Haywort.
Excelsior. 16.30: «Za vedno boš moja». E. Williams, J. Durante.
Nazionale. 16.30: «Zavojevalci 7 morij» J. Wayne, S. Hayward.
Fenice. 16.30: «Takšni ljudje», V. Gioi, A. Rimoldi.
Filodrammatico. 16.30: «Sam proti vsemu svetu». R. Scott, V. Huston.
Arcobaleno. 16.00: «Dvoboj ob zori», W. Eythel, H. Court.
Astra Rojan. 17.00: «Vražja ženska», M. Felix.
Alabarda. 16.00: «Asfaltna džungla» J. Hagen, S. Hayden.
Azzurro. 16.00: «Zapuščena na poročnem potovanju», C. Colbert, F. M. Murray.
Garibaldi. 15.30: «Nemogoča želja» J. P. Aumont, J. Hopkins.
Ideale. 16.30: «Semenj iluzij», T. Power, J. Blondell.
Impero. 16.00: «Dunajska deklета» D. Komar, W. Forst, H. Moser.
Italia. 16.00: «Gorilja sled» (Prizori iz džungle).
Kino ob morju. 16.00: «Kameniti cvet». Sovjetski film. T. Makarov.
Marconi. 16.30: «Totò išče ženo», Komičen film.
Massimo. 16.00: «Veliki plamen», J. Wayne.
Novo Cine. 16.00: «Obmejne žene», R. Sterling, J. Ireland.
Odeon. 16.00: «Na Balkanu žari nebo», G. Raymond, S. Gurie.
Radio. 16.00: «Pismo ob zori», F. Giachetti, O. Villi.
Savona. 16.00: «Ostroge in svilene nogavice», D. Morgan, J. Carson.
Viale. 16.00: «Gianni in Pinotto med gojenkami». Komičen film.
Vittoria. 16.00: «Mr. Belvedere gre v zavod», C. Webb, S. Temple.
Vittorio Veneto. 16.00: «To ti je življenje skupaj s kowbojemi», F. M. Murray, I. Dunne.
POLETNI KINO:
Sv. Just. 21.00: «Pot upanja».
Javni vrt. 20.45: «Ljubezen pod palubo».
Rojan. 20.45: «Lepotice v kopališču».
F. Severo. 21.00: «K vragu še slava!».
Brocchetta. 20.45: «Ta žena je moja».
Ginnastica. 20.45: «Obupan rod».
Skoljet. 21.00: «Sodnikov zločin».

RADIO

JUGOSLOVANSKE CONE TRSTA

SREDA 4.7.1951.

Oddaja v slovenščini:
Poročila ob 7.00, 13.30, 23.05 — 7.15 Jutranja glasba. 13.45 Prokofjev: Romeo in Julija (odlomki iz baleta). 14.00 Slovenske narodne. 14.30 Od včeraj do danes. 14.35 Skladbe nordijskih skladateljev. 18.00 Dvorak: Slovanski plesi. 18.15 Slovanski skladatelji v besedi in glasbi. 19.00 Iz slovanskih oper. 21.00 Poje slovenski Komorni zbor iz Trsta p. v. Ubalda Vrabca. 21.30 Literarna oddaja. Alphonse Daudet «Papeževa mula». 22.00 Glasbeni Pele-Mele. 23.10 Glasba za lahko noč.

SLOVENIJA

6.15-7.00 Veder jutranji spored. 12.00 Zbori in znanih oper. 12.40 Zabavna glasba. 13.20 Lahka instrumentalno solistična glasba. 14.10 Koncert orkestra Radia Ljubljana. 14.40 Intermezzi. 15.15 Zabavna glasba. 15.30-16.00 Prenos iz Maribora. 18.00 Srečko Dražil s svojim ansamblom. 18.40 Koncert pianistke Monique de la Bruchollerie. 19.10 Igra Zabavni orkester Radia Ljubljana. 21.00 Val Gielgud: Glasba v somraku (literarna oddaja). 21.30 Klavirske skladbe sodobnih skladateljev. 22.30 Lahek nočni spored. 23.30 Zazibalke v ritmu.

TRST II.

7.30 Jutranja glasba. 11.30 Za vsakega nekaj. 12.00 Novi svet. 12.10 Čajkovski: Fantastična uvertura «Nevihta». 12.29 Debussy: Suita bergamaska. 13.00 Popoldanski koncert. 13.30 Lahka glasba. 17.30 Plesna glasba. 18.00 Glas Amerike. 18.15 Mozart: Koncert št. 5 v A-duru. 18.40 Tri Saint Saensove skladbe. 19.00 Zdravniški vedež. 19.15 Operna glasba. 20.00 Evropski koncert. 20.45 Lahka glasba. 20.00 Evropski koncert. 20.45 Lahka glasba. 21.00 Koncert sopranistke Otte Ondine. 21.20 Rapsodije in romance. 21.45 Lahki orkestri. 22.00 Čajkovski: Simfonija št. 4. 22.38 Operetna glasba. 23.00 Haendel: Suita. 23.35 Polnočna glasba.

TRST I.

7.45 Jutranja glasba. 11.30 Napoletanske pesmi. 12.00 Na Hawajskih otokih. 12.20 Novi svet. 12.30 Pesmi. 13.25 Orkester pesmi. 14.15 Operna glasba. 16.45 Spored BBC. 18.00 Oddaja za otroke. 18.35 Karakteristični kompleksi. 18.50 Poje G. Rondinella. 19.00 Glas Amerike. 19.15 Koncert Evropa. 20.33 Lahka glasba. 21.00 «Montserrat» tridejanka. 22.35 Večerne melodije. 22.50 Jazz za klavir. 23.20 Plesna glasba.

ŠAH V BENETKAH: 15,5:4,5

Jugoslavija potrdila sloves

Italijani so dosegli, a ne presegli svoja upanja - Gostoljubnost beneških šahistov

V dneh 29. 30. junija in 1. julija so odigrali v Benetkah dvokrožni šahovski match na 10 deskah med jugoslovansko in italijansko reprezentanco. Jugoslovani so nastopili v skoraj najmočnejši postavi. Manjkala sta samo inž. Vidmar, ki je v tem času na mednarodnem turnirju na Dunaju in svetovni mladinski prvak Bora Ivkov, ki ni prispel pravočasno iz Anglije v Benetke.

Gligorič, Matanović, Pirc in Trifunović, ki so nastopili na prvih štirih deskah, so prišli v Benetke naravnost iz Anglije, kjer so na Stauntonovem spominskem turnirju, kot je znano, dosegli sijajen uspeh. Ob tako močni sestavi jugoslovanske reprezentance Italijanom seveda ni ostalo drugega, ko da se borijo za čim častnejši poraz in da čim manj sledijo vzgledu svojih sovrstnic v šahu. Švici in Avstriji, ki ju je Jugoslavija porazila s 17 in pol proti 2 in pol, in 16 in pol proti 3 in pol točkami. Moramo reči, da so Italijani v tem še dokaj uspeli: v primeru z rezultati, ki jih ima Jugoslavija v zadnjih štirih letih z deželami, ki v šahu kaj več pomenijo kot Italija, Italijani manjšega poraza res niso mogli pričakovati.

Obe moštvi sta se sestali v lepi beneški palači Ca' Giustinian, kjer je sprejemu prisostvoval tudi predsednik Mednarodne šahovske zveze FIDE dr. Roggard. Obe reprezentanci sta si izmenjali lepa darila; Jugoslovanom je bil med drugim podarjen krasen umetniški srednjeveški šah iz slonove kosti in pergamentna šahovnica.

V prvem kolu so Jugoslovani nadmočno porazili svoje nasprotnike z rezultatom 8 in pol proti 1 in pol. V drugem pa so se Italijani bolje držali. Rezultat je bil 7:3. Tokrat so Italijani uspeli remizirati na prvih štirih šahovnicah na peti pa so celo zmagali, ostale partije pa izgubili. Od Jugoslovanov so se posebno odrezali Rabar, Milič, Nedeljković in Fuderer, ki so zmagali v obeh partijah.

V pogovoru s tržaškim mojstrom Cherubinom Staldijem, ki je tudi sam nastopil v italijanski reprezentanci smo izvedeli nekatere podrobnosti z matcha. On sam je igral z mladim jugoslovanskim mojstrom Fudererjem, ki se ga še dobro spominjamo kot najbolje plasiranega Jugoslovana na mednarodnem turnirju na Bledu.

V prvi partiji je Staldi kot beli igral katalonsko otvoritev. Fudererju je uspelo izenačiti, otresel se je pritiska belega na veliki diagonali in «d» liniji ter s spretnim pešaškim manevrom na damskem krilu odločil partijo v svojo korist. V drugi partiji je Fuderer v francoski obrambi kot beli presenetil Staldija z zamenjavo potez, kar Staldi ni izkoristil in prišel takoj v slabši položaj. Po neuspeli žrtvi dveh pešakov za napad, katerega se je Fuderer zelo precizno obranil, je Staldi partijo predal. Pirc je izkoristil napačno kombinacijo svojega nasprotnika ter lepo zmagal. Zanimiva je bila še partija Fletzer Udovčič, kjer je Fletzer prehitel v napadu svojega nasprotnika in dosegel eno od dveh italijanskih zmag. Drugo italijansko zmago pa je dosegel Giustolisi proti slovenskemu mojstru Stojanu Pucu. Zanimivo je, da sta obe zmagi Italijani dosegli ravno proti kombinatorikom jugoslovanske reprezentance Pucu in Udovčiču. Rabar je dosegel dve lepi zmagi proti italijanskemu teoretiku Staldiju. V eni partiji je dosegel pešaško premoč na damskem krilu in s precizno igro dobil to partijo. Milič je proti Primaveri imel v končnici dva lovca proti skakaču in lovcu, kar mu je zadostovalo za zmago. Nedeljković je imel lahko delo s Castiglionijem. V drugi partiji je imel veliko terensko prednost, da je takoj odločil partijo v svojo korist. Szabados, mecen in predsednik italijanske federacije je dosegel dva remija proti dr. Peri Trifunoviču. V prvi partiji sta oba igralca hodila po izhojenih teoretičnih poteh ortodoksne obrambe damskega gambita, pa se je partija razbrilila v remi; v drugi partiji pa je Trifunovič glede na stanje matcha sprejel remi v boljši poziciji.

Podrobni rezultati matcha so naslednji:

Gligorič 1 1/2, Matanović 1 1/2, Pirc 1 1/2, Trifunović 1/0 1/2, Puc 1 0, Rabar 1 1, Milič 1 1, Nedeljković 1 1, Udovčič 0 1, Fuderer 1 1
skupaj Jugoslavija 15 1/2.

Paoli 0 1/2, Castaldi 0 1/2, Napolitano 0 1/2, Szabados 1/2 1/2, Giustolisi 0 1, Stalda 0 0, Primavera 0 0, Castiglioni 0 0, Fletzer 1 0, Staldi 0 0
skupaj Italija 4 1/2.

Po zaključku dvoboja je bil prirejen banket s 60 povabljenci, ki je prekosil vse dosedanje šahovske bankete v Benetkah, znanih po svoji šahovski gostoljubnosti in velikodušnosti, za kar gre zahvala predvsem predsedniku Szabadosu.

B F G

MILAN MARJANOVIĆ: Diplomatska priprava rapalske pogodbe

Pobuda za nadaljevanje pogajanj

Odlomek iz rokopisa III. knjige dokumentarnega dela "Diplomatska borba za Jadran 1914-1924"

9

On, Gerbasso, pa vendar ne glede na spise, iz direktnih tisov, ki jih je ob tisti priliki dobil, misli, da bi bilo prišlo do sporazuma.

To sondiranje je očitno šlo za tem, da se pripravi Jugoslovane na bolj trde zahteve Sforze, toda da se jih tudi omehča za pogajanja in za pomirljivost.

Istega dne je videl Trumbič Osuskega, Poljaka, ki mu je sporočil, da je dan prej videl Drumonda, generalnega sekretarja Lige narodov, ki ga je vprašal za mnenje, kako naj bi se rešilo jadransko vprašanje Drumond je govoril Osuskemu, da bi morala Jugoslavija izročiti Ligi narodov protestno noto takoj, čim bi bila proglašena neodvisnost Reke. Osuski je imel vtis, da mu tega Drumond ni povedal iz svoje osebne pobude in očitno z željo, naj on to pove Trumbiču.

Tiste dni se je v zapadnih diplomatskih krogih govorilo mnogo o češko-jugoslovanski zvezi, začetku Male antante. Nekateri so svetovali, da bi bilo potrebno to zvezo razširiti na vse male države Srednje Evrope, medtem ko so drugi v tej zvezi videli zavarovanje Jugoslavije v primeru morebitnega spopada z Italijo. Osuski je o tem govoril Trumbiču: Tiste dni mi je neki Francoz rekel, da se Jugoslovani sedaj zavarujejo na severni meji, ker bo pozimi prišlo do vojne med Italijo in Jugoslavijo.

4.IX. je imel Trumbič sestanek z bivšim francoskim poslanikom v Petrogradu, Paleologueom. Načel je pogovor z njim o raznih vprašanjih.

Paleologue je predvsem pouudaril, da Millerand nima drugega interesa, kot da se gospodarske razmere v Podonavju uredijo tako, da bi narodi lahko živeli v miru in ustvarili solidno stanje. Dalje od tega, on ne gre. Češkoslovaška in Jugoslavija sta sklenili vojaško zvezo in to je njihova stvar, toda ta zveza, čeprav je obrambna, vseeno predstavlja oboroženi sistem, kar lahko ovira mir. Paleologue je dvakrat vprašal:

«Ali vas bodo Čehi branili pred Italijo in pred drugimi? Ne bodo dali nobenega vojaka, ker tudi ne morejo, ker je njihova vojska šele v formiranju in ker nimate ozemeljskega spoja.»

Ko je Trumbič rekel, da ne gre za to, temveč da sporazum zajamči mir na madžarski meji, je Paleologue pripomnil:

«Pogodba v Trianonu je razorožila Madžarsko. Vsi mi jamčimo za vas. Konvencija s Češkoslovaško pomeni, da hočete nekaj drugega, kot tisto jamstvo.»

Iz teh in drugih izjav s francoske strani se je jasno videlo, da v tistem trenutku francoskim diplomatskim krogom ni bilo zelo po volji ožja češko-jugoslovanska zveza in da so mislili, da je to v resnici zavarovanje hrbta Jugoslavije za primer nekega oboroženega spopada z Italijo, pa so hoteli odvrniti Jugoslovane od tega, da v takšno zvezo preveč zaupajo. To je bil dobronameren ali zlonameren način pritiska, da se z Italijo rajši pogajajo s popuščanjem, kot pa se prepirajo in tvegajo spopad.

Jugoslovanska vlada je stala torej pred nadaljevanjem pogajanj, in kakor se je z vseh strani poudarjalo, pred zaključkom teh direktnih pogajanj z Italijo o celotnem jadranskem in italijansko — jugoslovanskem vprašanju.

Trumbič je prišel v Beograd. Vršile so se seje ministrskega sveta. Prišel je 17. septembra pred začasno narodno predstavništvo in podal strnjen prikaz o poteku dosedanjih pogajanj na mirovni konferenci in direktnih pogajanj v Pallanzi ter je poudaril dve načeli: voljo in potrebo sporazumeti se in razmejiti se ter potrebo popolne svobode in suverenosti države, na vsem delu, ki njej pripade. Dejal je:

«Vzrok imam verjeti, da je pri italijanski vladi danes enako razpoloženje, kakor tudi pri nas in da je pripravljena nadaljevati pogajanja z željo, da bodo ta pogajanja zaključena in se doseže pozitiven rezultat. Menim, da bodo ta pogajanja, ko bodo zaključena dosegla pozitiven rezultat. Menim, da se bodo ta pogajanja v bližnji bodočnosti nadaljevala. Mi bomo, kakor do sedaj, stopili v ta pogajanja z iskreno željo, da se omogoči sporazum med nami in italijansko vlado.

Pri nas je želja, da se jadransko vprašanje konča s sporazumom in da bo ta sporazum podlaga, ki bo omogočila naše bodoče odnose, po katerih smo usmerjeni eni na druge, če hočemo zaščititi svoje interese v bodočnosti. Toda, gospodje, da bo to tako, je potrebno, da ta sporazum ne bo pustil nezaceljenih ran, da ne bo postavil nas, našo državo, v položaj podrejenosti. Kajti iskreno in srčno prijateljstvo med dvema državama je možno le tedaj, če sta obe državi na isti stopnji neodvisnosti. Dejstvo, da smo sosedi in dejstvo, da se naši dve državi zelo izpopolnjujeta in pomoč, ki jo lahko ena drugi nudi v gospodarskem pogledu, imajo svojo veliko važnost in potrebno je delati na tem, da bi bila naša politika usmerjena na to, da ti odnosi pridejo v bodoče do konkretnega izraza v raznih linijah. Lahko vam povem, da v naši hiši, namreč v tistih mejah, ki nam bodo določene, ne sme biti nihče gospodar niti imeti vpliv, nihče drugi kakor mi. Kajti, gospodje, če nekdo pride v mojo hišo, miru ne more biti in konflikt interesov se konča lahko samo tako, ali da postane gospodar v vsej hiši on, ali pa, da gospodar njega vrže iz hiše. A to bi pomenilo, ustvarjanje novega vzroka trenja, nezadovoljstvo in konfliktov, katere pa je treba preprečiti v korist najvišjih interesov.»

(Nadaljevanje sledi.)

UREDNIŠTVO: ULICA MONTECCHI št. 6, III. nad. — Telefon štev. 93-808 in 94-638. — Poštni predal 502. — UPRAVA: ULICA SV. FRANCISKA št. 20. — Telefonska št. 73-38. OGLASI: od 8.30 - 12 in od 15 - 18. - Tel. 73-38. Cene oglasov: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 60, finančno-upravni 100, osmrtnice 90 lir. Za FLRJ: Za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 10 din.
Odg. urednik STANISLAV RENKO. — Tiska Tržaški tiskarski zavod. — Podruž.: Gorica, Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 11-32 - Koper, Ul. Battisti 301a-I. Tel 70.

NAROČNINA: Cona A: mesečna 350, četrtletna 900, polletna 1700, celoletna 3200 lir. Cona B: izvod 3, mesečno 70 din. FLRJ: izvod 4.50, mesečno 90 din. - Poštni tekoči račun za STO - ZVU: Založništvo tržaškega tiska, Trst 11.5374. — Za Jugoslavijo: Agencija demokratičnega inozemskega tiska - Ljubljana, Tyrševa 34 - tel. 20-09, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 6-1-90332-7. — Izdaja Založništvo tržaškega tiska D.Z.O.Z. - TRST.